

AMERIKANSKI SLOVENEC

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo Družbe sv. Družine.

STEVIKA 96.

JOLIET, ILLINOIS, 26. OKTOBRA 1917.

LETNIK XXVI

Drugega posojila že \$3,000,000,000.

Dan Svobode izpodbudil vso deželo, da podpisala na stotine milijonov k posojilu.

\$8,000,000 MOŽ POD OROŽJEM.

Aliiranci za vojskovanje med zimo. Priprave za dolgo vojno.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 25, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Posojilo blizu \$3,000,000,000.

Washington, D. C., 24. okt. — Določim zaključki Dneva Svobode v končnem naporu za podpisovanje drugega posojila svobode niso bil popolnoma naznanjeni zakladniškemu uradu noč, je po izjavi vladnih uradnikov verjetno, da je skupno število doseglo približno \$3,000,000,000.

"Ali uradnega zagotovila še ni, da je bila ta meja prekoračena," pravi zakladniška izjava.

Eno naznanil Dneva Svobode je bilo objava dejstva, da je predsednik Wilson šel v svojo banko zadnji petek in podpisal za \$15,000 obveznic drugega posojila za svobodo.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 25, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Aliiranci za vojno med zimo.

Washington, D. C., 22. okt. — Armade aliirancev nameravajo udarjati po Nemcih med vso zimo. V zimovisnici ne pojejo, kakor so šli v prejšnjih letih svetovne vojne.

Vojni tajnik Baker je to naznanil danes v svojem tedenskem pregledu vojne.

Izjavil je, da so aliiranci tako dobro premišljeni sedaj, da bi se lahko vojskovali med zimo z uspehom, vkljub vsem oviram, ki jih utegnejo nuditi vremenske razmere.

Doma v vojnem pasu.

"Naši vojaki na Francoskem so po trimesečnem marljivem vežbanju," je rečeno v pregledu, "v sijajnem telesnem stanju in izborni bojni razpoložnosti. Brzo so se privadili podnebnosti in sedaj se počutijo doma v vojnem pasu. Naše čete so bile sprejete najtopleje, pristrčno in navdušeno od strani armad in francoskega ljudstva. Zdravje naših vojakov onostran morja je bilo izvrstno.

"Pravkar končani teden je bil sorazmerno miren ob vseh frontah.

"Slabo vreme že prevladuje na zapadni fronti; zimske razmere kmalu nastopijo in teren postane od dne do dne težavnejši za napadajoče vojske.

Bojevali se bodo med zimo.

Vkljub temu bodo moč materijala in vojaštva aliirancev, nakopičenje teh-

ničnih sredstev za bojevanje in priprave, ki so se vršile več mesecev, omogočile britanskim in francoskim poveljnikom, premagati vse naravne ovire, in izvesti nekaj kratkih prestankov, lahko pričakujemo, da bodo ofenziva pritisкала naprej.

"Aliiranci letos, kakor domnevajo, ne pojejo v zimovisnici."

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 25, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

\$8,000,000 mož pod orožjem.

Washington, D. C., 22. okt. — Najmanj 38 milijonov mož nosi orožje v vojni — 27,500,000 na strani svetovnih zaveznikov in 10,600,000 na strani centralnih vlasti, po zadnjih sestavah vojnega departamenta iz objavljenih poročil v raznih deželah. Tem številkam ni pristoja pomorska bojna moč, ki bi povišala skupno število za več milijonov.

Nemčija in Avstrija sta si na vso moč prizadevali, prikriti natančna števila svojih armad, ali skrbne cenitve aliiranih vojaških inteligentnih departamentov so postavile skupno število na okoli 10,000,000; pri tem ima Nemčija več nego dvakrat toliko vojakov, kakor Avstrija.

Na strani centralnih vlasti so armade precejšnje takole:

Nemčija	7,000,000
Avstrija	3,000,000
Turčija	300,000
Bolgarija	300,000

Bojna moč proti Nemčiji.

Proti tem so razvrščene sledeče oborožene sile:

Rusija	9,000,000
Francija	6,000,000
Velika Britanija	5,000,000
Italija	3,000,000
Japonija	1,400,000
Združene Države nad.	1,000,000
Kitaj	541,000
Rumunija	320,000
Srbija	300,000
Belgija	300,000
Grško	300,000
Portugalsko	200,000
Črnogorsko	40,000
Siam	36,000
Kuba	11,000
Liberija	400
San Marino in Panama imata tudi nekaj vojakov pod orožjem.	

Le okrogle številke objavljene.

Vojaški večaki ne smatrajo teh števil za popolnoma natančne, a mislijo, da predstavljajo v okroglih številkah sorazmerne bojne moči tekmujočih armad, kakor so bile objavljene pred kratkim. Vojni departament ima mnogo zaupnih poročil o bojnih močeh aliirancev in dokaj podatkov o sovražnih armadah, ali iz vojaških razlogov se to počitilo ne objavi.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 25, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 25, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Rušivec "Cassin" zadet.

Washington, D. C., 22. okt. — Hladnokrvnost in hitro kretanje poveljnika Walter H. Vernou sta prejkone rešila ameriški rušivec "Cassin" potopa v spopadu z nemškim podmorskim čolnom v vojnem pasu dne 16. okt., kakor je bil pomorski departament obveščen danes po podadmiralu Simsu v njegovem polnem poročilu o bitki, katere pike podrobnosti so bile prejete zadnji teden.

Preden je imel priložnost ustreliti le enkrat, je bil rušivec zadet v zadnji del po torpedu, kateri je usmrtil topničarja Osmond Kelley Ingrama, lahko ranil pet drugih mož posadke in strl en stroj.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 25, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Načrt za dolgo vojno.

Washington, D. C., 23. okt. — Včerajšnja izjava britanskega prvega ministra Lloyd George-a, da "je način okrajšanja vojne v pripravi za dolgo vojno," je bila sprejeta v Washingtonu danes kot ključ za medalijsko konferenco, ki bo otvorjena v Parizu dne 15. nov.

Njegova izjava, da je konferenca namenjena za določitev končnega izida vojne, ni izvala pooblaščenega pojasnila, ali v nekem ententnem poslanstvu so rekli, da ima biti konferenca bolj vojaška nego politična, in da se je prvega ministra izjava nanašala prejkone na vojaški izid, ne pa na politična vprašanja.

Ta vtis, je rečeno, so dobili po uradnem naznanilu pred nekaj dnevi, da manjši narodi, združeni z aliiranci, ne bodo zastopani na konferenci.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 25, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Nemška lastnina zaplenjena.

Washington, D. C., 22. okt. — Lastnina v denar, znašajoč \$200,000,000 ali več, pripadajoč nemškimi podnikom ali dolžen jim po korporacijah ali posameznikih v Združenih Državah, bosta zasežena in rabljena za nakup obveznic svobode, s katerimi se bo financirala vojna proti Nemčiji.

Priprave že dela A. Mitchell Palmer, oskrbnik sovražnikov lastnine, da se porabi ta denar proti Nemčiji.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 25, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Ruski socializem je izpodlelet.

Neka atlantska luka, 22. okt. — Samuel N. Harper, sin pokojnega predsednika Harperja, čičaškega vseučilišča, se je vrnil na parniku danes s potovanja po Ruskem, kjer je bil neuradno pridržen ameriški misliji, z Elihu Rootom na čelu. Socializem je bil preizkušen v Rusiji in se je izjalovilo, je rekel. Pravilo so mu, je rekel, da je revolucijo začel ruski car kot izgovor za poseben mir z Nemčijo, a da je šla revolucija prek nadzorstva. Prvi minister Kerenskij je postal briljanten voditelj, in sedaj ni nevarnosti za poseben mir.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 25, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Michaelis odstopil.

London, 24. okt. — Dr. Georg Michaelis, nemški državni kancelar, je položil svoj portfelj v roke cesarja Viljema, po brezlični brzojavki iz Amsterdamu.

Kinematograf v tovarni.

Neka tovarna v Pennsylvaniji bi bila rada povečala urnost in špretnost svojih delavcev. V to svrhu je uporabila kinematograf, in sicer na ta-le način: Najboljšega in najspretnjšega delavca je postavila pred aparat, ki je na film zvesto beležil vsak gib njegovih rok. Pred aparatom je stala tudi posebne vrste ura, ki je natančno zaznamovala čas, ki ga je rabil delavec za vsak gib pri svojem delu. Tako dobljeni film se je nato v kinematografski predstavi kazal delavcem v tovarniških delavnicah, ki so se na ta način naučili hitreje in bolje delati. Pokazalo se je, da zadostuje za delo, ki je prej trajalo 37 minut, samo 9 minut. Delavci so vsled tega toliko več naredili, da se jim je zaslužek zvišal za celih 20 odstotkov.

Francozi ujeli do 8,000 Nemcev.

Prodrli v nemške linije severno od reke Aisne in osvojili več važnih vasi.

RUS HRABRO ODBIJA NEMCA.

Avstro-Nemci se pripravljajo za ofenzivo ob laški fronti.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 25, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Laška fronta.

Rim, 23. okt. — Včeraj je bila naša postojanka na Monte Plana v Caduro močno napadena po avstro-nemških četah. Po težkem boju je bil sovražnik pognan nazaj s težkimi izgubami. Dva so naši naskočni oddelki zopet osvojili del našega zakopa, ki je bil začasno zaseden po sovražniku.

Ob ostali fronti tamkaj so bili živahni krajevni spopadi. V Cordevolski dolini in na čelu Padolske doline smo odbili sovražne oddelke.

Ob julijski fronti se je topniško bojevanje nadaljevalo silno ves dan. Vremenske razmere so bile ugodne za zrakoplovce. Dva sovražna zrakoplova sta bila zbita po enem naših zrakoplovcev. Eden teh strojev je bil nemški in je padel v naše linije blizu Grarja, drugi pred našimi postojankami severno od Podloke.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 25, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Avstriji pripravljajo ofenzivo.

Rim, 24. okt. — Sovražnik je sbral močne oddelke ob naši fronti za ofenzivne svrhe. Velik del teh čet in materijala je nemški. Ampak udarec sovražnikov nas najde trdne in pripravljene.

Ponoči je povečana silnost topniškega streljanja na raznih delih julijske fronte in močno bombardiranje, večinom s posebnimi plinovimi izstrelki, med Rombonom in severnimi deli visoke planote pri Banjšicah zaznamovalo začetek napada. Vsled slabega vremena pa se je sovražno streljanje zmanjšalo proti jutru, obenem pa so začeli silno pokati strelji iz naših baterij.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 25, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Makedonska fronta.

Pariz, 22. okt. — Naše topništvo je nadalje bombardiralo sovražne postojanke blizu Dojrana, Vardarja in severno od Bitolja. Na gotovih točkah so naše patrole prodrle v sovražne zakope in prinesle nazaj nekaj plena. Tekom podjetij, izvršenih severozapadno od Podgradca v svrhu očiščenja prihodnih potov do naših novih postojank so naše čete ujele 50 Avstrijcev.

Amsterdam, 22. okt. — Bolgarski vojni urad je izdal sledeče uradno naznanilo v nedeljo: Topništvo je bilo delavno a raznih točkah, zlasti zapadno od Bitilime, južno od Ifumca ter med reko Vardar in Dojranskim jezerom. Sovražno kretanje zapadno od Bitilime je bilo ustavljeno.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 25, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Rusko-rumunska fronta.

Amsterdam, 22. okt. — Bolgarski vojni urad je izdal sledeče naznanilo v nedeljo: Streljanje je bilo blizu Tulče. Poskus po sovražnem proizvodvalnem oddelku, zasedi več brodov in se približati desnemu bregu Donave blizu Parleša, je bil izjalovljen.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 25, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Rusko brodovje uteklo iz pasti.

Petrograd, 22. okt. — Vse ruske pomorske enote, izvezmi opazovalne ladje, so srečno utekle iz Mesečne morske ožine brez izgub in škodljivih sovražnih vohod preliha, kakor uradno naznanja pomorsko ministrstvo.

Med bojevanjem v Rigskem zalivu je neki ruski podmorski čoln pogreznil eno nemško prevozno ladjo in baje

poškodoval, ako ne pogreznil, nemški dreadnaught, proti kateremu sta bila sprožena dva torpoda. Naznanilo se glasi deloma:

"Vkljub težavnim razmeram in sovražnim naredbam v preprečenje našega izpada iz Mesečne morske ožine se nam je posrečilo, brez izgube in v popolnem redu, zapustiti Mesečno morsk ožino ne le z glavnim delom naših vojaških sil, marveč tudi z vsemi pomorskimi pomočki, zlasti s prevoznimi in manjšimi ladjami.

"Zapustili smo vse opuščeno opirališče in sosednji okoliš v stanju, ki je popolnoma neporabno za vojaške svrhe. Naše pomorske sile ščitijo severni vhod v Mesečni preliv proti novim napadom.

Submarinka napadla dreadnaught.

"Med bojevanjem v Rigskem zalivu je eden naših podmorskih čolnov prišel nasproti sovražnemu oddelku, obstoječemu iz štirih dreadnaughtov vzorca "Markgraf" (l. 1914. zgrajene ladje 25,293 ton, s posadkami po 1,150 mož), križark in velikega števila torpedov.

"Izstrelil je dva torpoda proti dreadnaughtu-voditelju, toda, ker so ga bom bardirali pomorski zrakoplovi in obstreljevalne vojske ladje, je bil prisiljen, pogroziti se, ne da bi opazil posledke. Razpok enega torpoda pa je bil slišati, in ko se je podmorski čoln nekoliko oddaljil in potem vzdignil, so bili videti oblaki dima skozi periskop submarinke. Velik transport, v spremstvu torpedov, je zasledoval submarinko. Ta se je obrnila k napadu in je pogreznila eno prevoznih ladij s torpedom.

Na izpuščene ujetnike streljajo.

Brzojavka, ki jo je prejela poluradna agencija za novice, pravi, da Estonci, ki so utekli z Oesela in Mesečnega otoka, osvojenega pred kratkim po Nemcih, poročajo, da Nemci nakladajo ruske ujetnike v čolne in jim pravijo: "Ničesar nimamo, s čimer bi vas preživljali. Odidite."

Brz ko čolni odrinejo, streljajo Nemci nanje s strojnimi puškami.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 25, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Nemci izgubili 15 vojnih ladij.

Petrograd, 23. okt. — Nemci so poskušali drugo izkrcanje na estonski brežini. Vojni urad naznanja, da so jih Rusi preprečili. Poskušali so se izkrcati blizu Moisekull Manorja, osem milj severno od Werderja.

Nemci so zapustili zopet nekaj zakopov na severnem koncu bojne fronte. Zasedli so jih Rusi. Zakope v odseku severno od Hinsenberga so osvojili Rusi po spopadu.

Dva nemška dreadnaughta, eno križarko, dvanajst torpedov in eno prevozno ladjo so Rusi pogreznili ali hudo poškodovali v bojih okrog otokov v Rigskem zalivu zadnji teden, pravi uradno naznanilo, izdano sredi po ruskem admiralstvu.

Ugotovljeno je, da je bilo najmanj šest nemških torpedov pogreznjenih v bojevanju, usoda ostalih zadetih nemških ladij je neznana. Rusi so izgubili bojno ladjo "Slava" in veliko torpedov.

Admiralski štab pravi v svojem pregledu o bojevanju, da so se ruske enote bojevale izvrstno proti mnogo močnejšemu nemškemu brodovju.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 25, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Francoska fronta.

Pariz, 22. okt. — V Belgiji je sovražnik tekom dneva slabo odgovarjal s svojim topništvom proti našim četam, ki so urejale ozemlje, pridobljeno severno od Veldhoeka. Dva topova sta bila med vojnim plenom, dobljenim v napadu davi.

Na fronti ob reki Aisne je bilo silno topniško streljanje v odseku E'Epine de Chevigny, Pantheon in Cerny. Ena patrol je ujela deset mož, vstevši enega častnika.

Ob verdunski fronti so bili živahni topniški boji v Avocourtskem gozdu in severno od Bois le Chaume.

London, 22. okt. — Dva zarana smo podjeli krajevne napade na obeh straneh Ypres-Staden. Ta podjetja baje

napredujejo zadovoljivo. Francoske čete so baje sodelovale na naši levi.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 25, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Francozi ujeli 7,500 Nemcev.

Pariz, 23. okt. — V enem najhitrejših in najsilnejših udarcev med vojno so francoske čete danes prodrle skozi nemške linije severno od reke Aisne v daljavo več nego dveh milj na neki točki, prizadele sovražniku težkih izgub ter ujele več nego 7,500 Nemcev in uplenile 25 težkih topov in nekaj lahkih.

Več važnih vasi je tudi prišlo v francoske roke, kakor naznanja vojni urad noči.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 25, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Živilski izgredi v Ljubljani.

London, 23. okt. — Avstro-švicarsko mejo so zaprli vsled resnega notranjega položaja v Avstriji, po neki današnji brzojavki iz Berna na Exchange Telegraph Co. Več tovarnic za strelivo je bilo porušeni pri nedavnih živiliških izgredih na Dunaju, v Požunu, Brnu in Ljubljani. Med izgredniki so bile večinoma ženske, pravijo brzojavke. Policija je, kakor poročajo, streljala na množice, usmrtila in ranila mnogo oseb.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 25, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

4,000 usmrčenih.

Washington, D. C., 22. okt. — Štiri-tisoč oseb je bilo usmrčenih in 10,000 ranjenih v Stefdnu, avstrijskem velikem arzenalu, v vrsti eksplozij dne 16. junija, po uradnih brzojavkah iz Rima, prejetih tukaj danes. Delavci, ki so čudežno utekli, so bili prisiljeni po oboroženi straži, vrniti se k svojem delu.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 25, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Položaj v Nemčiji kritičen.

Washington, D. C., 23. okt. — Uradno poročilo o razmerah v Nemčiji, prejetu tukaj po kablju danes, pravi, da je položaj bolj kritičen, nego so ga opisala kaka dosedanja poročila. Poročilo pravi med drugim:

"Prebivalstvo v Nemčiji hoče mir, in ljudje izjavljajo, da bo mir sklenjen v novemburu, ker čutijo, da je nemška zmaga z orožjem nemogoča za uresničenje. Nemški delavci, podpirjeni do velike nezadovoljnosti po socialisti, drzno izjavljajo, da bodo zapustili tovarne, potrebne za vojskovanje, če se bo vojna nadaljevala med zimo.

"Med tem zahtevajo nemški delavci povzrobo in plač in radodarnost porazdelitev hrane. Upori se dogajajo v več delih države čimdalje pogostje. V Berlinu so se vojaki udeležili neredov. Pri neki demonstraciji je bilo naštetih petindvajset nemških vojakov.

Nova povest.

Čitatelje Am. Sl. opozarjamo na veliko povest "Mali vitez", ki jo je spisal slavni poljski pisatelj zgodovinskih povesti H. Sienkiewicz in ki jo začnemo objavljati v tej št.

Popolno zdravje — naša potreba.

Kako zagotoviti to veliko potrebo, popolno zdravje? S primerno skrbjo za železce. Otrovi so neprestano v človeškem telesnem ustroju. Odstranjujejo se skozi črevesni prehod. Mnogim resnim boleznim se ni mogoče izogniti, če se otroci popolnoma ne odstranjujejo. Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino čisti železce in drobo, odstranjuje vso pusto tvarino instrupovino iz njiju in utrjuje ves telesni ustroj. To zdravilo je čistilo in dristilo vse železčne nepravilke, zapeko, glavobole, razdražljivost, malokrvnost, splošno slabost itd. Triner's Liniment je tudi na svetovnem glasu, ker je najzanesljivejšo zdravilo v slučajih revmatizma, nevralgije, boli v ledju, izvinov, izpahov. Novi vojni davek je povzročil, da so cene Trinerjevih zdravil nekoliko poskočile, ali vkljub temu — če vpoštevamo najvišjo koristnost Trinerjevih zdravil — so razmeroma najcenejša. Jos. Triner, Mfg. Chemist, 1333-1343 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. — Adv.

True translation filed with the postmaster at Joliet, Ill., on October 25, 1917, as required by the act of October 6, 1917.

Gen. Petain podeljuje bolniški strežnici častno znamenje.

General Petain podeljuje vojni križec eni bolniški strežnici, ki so s svojo drznim hrabrostjo rešile življenja mnogih ranjenih vojakov v francoski bolnici v Dugny, ko so jo Nemci bombardirali in je bila strežnica sama ranjena.

IZ SLOVENSKEGA NASELBIN.

Joliet, Ill., 24. okt. — Danes je Svoboda dan (Liberty day). Predsednik Wilson je proglasil, da naj tega dne državljani po vsej deželi prirede patriotične shode v svrhu podpisovanja in kupovanja bondov ali obveznic drugega posojila za svobodo. Patriotizem tvori najmočnejšo izpodbudo za posojilo denarja vladi v tem času narodne krize, ko sta osebna svoboda in demokratska vlada v nevarnosti. Ali za nakup vladnih obveznic za svobodo, ki nosijo 4 odstotke obresti in so davka proste, je še druga izpodbuda — upanje na dobiček iz nakupa. Kajti bondi ali obveznice za svobodo niso le najboljše in najzanesljivejša naložitev denarja na svetu danes, marveč tudi ostanejo to po vojni, in bodo potem prejkone še več vredne. Zato kupite obveznico, če je še niste, brž ko dobita list v roke. Samo do konca tega tedna, to je, do dne 27. oktobra, je čas za nakup! Ne zamudite priložnosti, ki je domoljubna in dobičkonosna! Slovenci, pokazite, da ste patriotični — in kupite bond za svobodo!

— Fair slovenske cerkve sv. Jožefa se bo vršil v prostorih stare šole. Čas in podrobnosti naznanimo o pravem času.

— Hrvatski fair. Kakor smo na kratko že naznanili, se prične v soboto, dne 27. oktobra, v Sternovi dvorani, 805 N. Chicago street, sijajen fair hrvatske katoliške cerkve Blažene Device Marije. Prične se fair ob 8. uri zvečer in se bo nadaljeval vsak večer od 27.—31. oktobra. Pokroviteljstvo in vodstvo faira imajo hrvatska dobrotnostna društva, in sicer v sledečem redu: Dne 27. oktobra, društvo Sv. Ivana; dne 28. okt., popoldne društvo Hrvatsko More, zvečer društvo Zrinski-Frankopan, H. Z. I. br. 18; dne 29. okt., Dalmatinsko dr. Gospa od Rozarja; dne 30. okt., dr. Vitezi sv. Nikole; dne 31. okt., dr. Zrinski-Frankopan, N. H. Z. br. 23. V nedeljo popoldne ob 2. uri bo velika parada. Dne 31. oktobra (v sredo) zvečer bo kronanje "kraljice faira". Na sporedu vsakega večera bodo ples, razne zabave, igre itd. Tudi razna okrepčila bodo vedno na razpolaganje. Bratje Hrvati vabijo na svoj fair zlasti tudi vse Slovence in Slovenke, ki bodo sprejeti z jugoslovansko gostoljubnostjo.

— Slovenski zrakoplovec. G. Frank Drassler, eden najboljših diletantov našega slovenskega odra, je dne 16. t. m. v Chicagu izvršeno prestal zdravniško preiskavo in inteligenčno izkušnjo za vojaško službo v Stric-Samovem zrakoplovnem zboru. Od 29 mladih moških, ki so se zglasili k "examination", je bilo potrjenih samo 11, in naš Frank je bil med njimi. Čestitamo!

— Torki brez mesa v restavrantih. V jolietških restavrantih bodo od prihodnjega tedna dalje vsak torek brez mesa ter vsaka sredo brez pšenične kruha in močnate jedi. To bo uvedeno na prošnjo od živilske uprave v Washingtonu.

— Cene živilom znižane. Državni živilski upravnik (food administrator) H. A. Wheeler je določil cene za sladkor, moko in krompir. Nove cene so nekoliko nižje, nego dosedanje v Jolietu. V vsaki groceriji morajo biti postavljene na pogled odjemalcem.

— Letošnji Zahvalni dan (Thanksgiving day), ki bo dne 29. novembra, bo baje brez običajnih pečenih puranov (turkeys).

— Inostrance oproščen. Jolietška naborna komisija je v ponedeljek prejela od distriktnega oprostilnega odbora (exemption board) obvestilo, da je neki Frank Sarofin oproščen službe v novi narodni armadi vsled tega, ker je inostranec (alien).

— Illinoiski delavci so lojalni in vdani vladi Združenih Držav. To je pokazala 35. vsakoletna konvencija državne zveze delavske (Illinois State Federation of Labor), ki se je vršila zadnji teden v Jolietu. Začela se je konvencija dne 15. t. m. dopoldne in zaključila v soboto popoldne. V svojem otvoritvenem govoru je predsednik J. H. Walker poudaril lojalnost organiziranega delavstva do vlade in rekel med drugim: "Delavske unije ne zaostajajo za nikomer v podporanju predsednika Wilsona v sedajni vojni. Mi poznamo vrednost politične demokracije. Mi vemo, koliko je stala ustanovitve iste v tej deželi, in mi hočemo, da se demokracija razširi do vsakega naroda na zemlji." Potem je nadaljeval: "Je pa še drugo težavno vprašanje, to je industrijalna (obrtna) demokracija. Pravico imamo, bojevati se za stvari, katere se nam odrekajo in do katerih smo upravičeni." Navzočih je bilo do 800 delegatov. Razprave so bile mirne, le nekatere burne. Sprejete so bile številne resolucije, tičeče se sečinoma delavskih vprašanj.

— Podkvarna uvede pokojnine. Tovarna Phoenix Horseshoe Works, le-

žeča severno od Joliet, ki je v nji zaposlenih 450 delavcev, je naznanila takojšnjo uvedbo pokojninskega sistema za vse svoje zaposlenice.

— Pisemska poštnina povišana za 1c. Z ozirom na nove poštne pristojbine, ki zadobijo veljavo dne 2. novembra, je jolietški poštar izdal sledeča svara:

Če oddaste na pošto pismo zvečer 1. novembra in se sprejme v pošti pred 2. novembrom, bo odposlano za 2c.

Če oddaste pismo tako, da ne bo sprejeto v pošti 2. novembra, bo vrnjeno, ali pa bo naslovljenec obveščen. Če obveščena oseba ne odgovori in ni naslova za vrnitev, bo pismo poslano v "dead letter department".

Pisma za krajevno oddajo, t. j. med točkami v Jolietu, se bodo oddajala za 2c.

Vse druge oblike prvorazrednih poštinskih stvari (first class mail matter) se bodo pošiljale za 3c unco. Dopisnice in poštne razglednice bodo zahtevale 2c.

— Ali si že kupil bond?

— Ob priliki ženitovanj, krstov, pogrebov in drugih slučajih, ko potrebujete avtomobil, se oglasite pri meni, ki imam 7 passenger limousine-avtomobil za vse potrebe. Chicago tel. 2575, N. W. Phone 344 — A. Nemanich, Joliet. Adv.

Camp Funston, 20. okt. 1917. — Cenjeni Amerikanski Slovenec! Že dolgo se nisem nič oglašil, zato Vam namestam nekaj opisati vožnjo novincev iz New Mexico. Ko sem jaz dobil poziv za vojaško službo, sem se odpravil v Mogollona, N. M., 1. oktobra do Silver City, kjer sem ostal čez noč. Drugi dan sem se odpeljal po železnici v Socorro, N. M., kamor sem dospel dne 3. oktobra. Potem so nas skupaj zbrali. Ob 4. zjutraj 4. oktobra smo se odpeljali v spalnih vozovih in dospeli v Albuquerque, N. M., ob 7. zjutraj. Tu so priklopili naša dva vozova na poseben vlak, ki je prišel z zapada, vozeč novince.

Na kolodvoru je bila zbrana velika množica ljudi, ki so jemali slovo od bodočih vojakov. Ko se je vlak začel pomikati proti severu, se je začelo vrljanje od enega konca do drugega, vmes je igrala godba. Celi dan smo se vozili in v vsakem večjem mestu smo pobrali večjo množico moških. Ko smo prišli zvečer v Raton, N. M., je bila zadnja postaja v New Mexico. Kosilo smo imeli v Harvey Housu v Las Vegas, večerjo pa v Lajunti, Colorado.

Potem smo se peljali prek Golorada ponoči. Drugi dan smo bili že v Kansasu. Zjutrek smo imeli v Newtonu. Potem smo ddrali celi dan čez široke, lepo obdelane planjave. Zvečer smo bili že v Camp Funston, kjer so nas spodili v mrzlo škropilno kopel, potem pa v posteljo.

Pozdrav vsem rojakom širom Amerike. Tebi, A. S., pa mnogo naročnikov. Frank Lamprecht.

La Salle, Ill., 22. okt. — Človek je kakor rosa na veji: danes je zdrav in vesel, jutri pa te ni več med živimi, poklican si v brezmejno večnost. Tudi nas tukajšnje rojake je iznenadila vest, da je umrl za pljučnico dobroznani in priljubljeni rojak Josip Debevec. Pokojnik je živel tukaj dolgo vrsto let, ter je bil tudi faren in podpornik slov. župnije že od ustanovitve iste. Večna luč naj mu sveti!

Delo pri naši novi cerkvi lepo napreduje in že zdaj je razvidno, da bode to Bogu posvečeno poslopje nekaj krasnega in umetnega. Zida se v gotičnem slogu iz temnolispe opeke in kamena. Cerkev bode izgledala veličastno, ker bode visoka, in imela bode en zvonik, kateri bode tudi zelo visok.

Da bode ta lepa nova cerkev bolj primerna za Božjo čast, slovenskemu narodu pa v ponos in ugled, je uredno. Zatorej pa tudi vsi Slovenci dovoljno prispevajmo za isto kolikor mogoče, vsak po svoji moči, ker tudi vsak dobro ve, da je bilo potrebno zidati cerkev, da se bode na ta način povečalo šolske prostore.

Zdaj pa še nekaj. Kakor se čuje, pridejo naši vrli rojaki iz Joliet, da predstavijo nam opero "Corneville's zvonovi", in takrat bomo tudi imeli priliko, slišati izvrsten jolietški pevski zbor.

Živeli Jolietčani! Z veseljem Vas bomo sprejeli. Raca na vodi! To bode pa nekaj imenitnega, če pomislimo, da je "opera" na slov. odru v Ameriki nekaj novega ter je bila predstavljena dozdaj samo enkrat, in sicer predstavili so jo v prvi Jolietčani na domačem odru.

Obenem se pa tudi naši pevci in igralci dr. "Slovenije" nekaj grozijo, da se bodo izučili in izurili, da želijo sodelovati z našimi sosedji, tako da se bode nategnilo program kar se da tisti

večer. To bode namreč v nedeljo 25. nov. t. l.

Naši bodo igrali igro "Dr. Vseznal" (to je menda "dohtar" za vse bolezni) in tudi peli bodo. Kakor vem, se je najelo za predstavo veliko irsko dvorano Sv. Patricka na 4. cesti. Tristo medvedov, kaj takega pa še ni bilo.

To je čisto gotovo, da bode to prijeten in razvedrila poln večer, in zato bode vredno priti milje daleč pogledat (posebno opero Corneville'ski zvonovi).

Zato ste prijazno vabljeni vsi Slovenci, posebno pa tisti, kateri živite v bližnjih slovenskih naselbinah, kjer Vam ni dana prilika, videti slov. predstave.

Pridite omenjeni večer v naš krog, ne bode Vam žal.

Do tedaj pa zdravi!!

Naročnik.

Manitowoc, Wis., 22. okt. — Po vseh angleških časopisih je oglaš, da potrebujejo tukaj ljudi. Zraven tudi, kako je dobra plača. Za to sem se jaz nameril nekoliko sporočiti iz tega mesta.

To mesto leži 26 milj severno od Sheboygana. Prebivalcev je okoli 17.000 (reci: sedemnajst tisoč). Tukaj je zelo mirno. Je precej snažno mesto. Posebno lepo mora biti poleti tukaj, ker okolica je zelo prijazna. Sedaj pa ni nič kaj prijazno. Jaz sem že tretji teden tukaj, pa je še skoraj vsaki dan dež ali sneg. Tukaj naših ljudi ni nobenih. Je pa precej Čehov, imajo tudi svojo cerkev. Tukaj so 4 katoliške cerkve in mnogo družin verskih cerkev. Sedaj pa moram tudi kaj omeniti glede dela.

Delo se sedaj tukaj lahko dobi, kakor mislim povsod. So raznovrstne tovarne. Posebno pa se sedaj dela v ladjedelnicah (ship yard). Pa vendar ni tako, kakor pišejo po časopisih, da plačajo po \$5—\$6 na dan. Pač pa je resnica, da mizarjem plača od 30—37c na uro, navadnim delavcem pa od 27—30c na uro. Strojni delavci ali kovači, ti pa služijo tudi dobro. Dela se po 9 ur na dan. To mesto sedaj jako napreduje, je tudi vse drago, stanovanje in hrana je od \$6—\$7 na teden. Tukaj ni nič navadnih ljudi, da bi imeli kaj prostora za delavca, se mora vsaki naseliti v hotel, ali v saloon.

Jaz ne svetujem sedaj nobenemu Slovincu semkaj hoditi; svetujem pa spomladi. Pozimi je tukaj zelo mrz, kakor mi drugi povedo.

To naj zadostuje iz tega kraja. Meni bi se prav dopadlo tukaj, ko bi mogel biti pri Slovincih na stanovanju. Čeravno se tudi zgovorim za silo nekoliko v družih jeziki, vendar pa jaz ljubim in spoštujem najbolj svoj materin jezik.

Sedaj pa moram še nekoliko sporočiti iz Sheboygana. Bil sem dne 21. okt. v Sheboyganu, kjer se mi še najbolj dopade. Zdi se mi, kakor da bi bil doma. Poznam vse ljudi, oziroma Slovence. Tam bivam rad, čeprav me nekateri črtijo kakor pes mačko, zato ker povem vsakemu resnico. Pregovor pravi, da resnica oči kolje, to je res.

Sedaj pa hočem sporočiti našim čitateljem lista A. S., zakaj da sem bil jako vesel v Sheboyganu. Videl sem prav lepo predstavo igre "Marijin otrok". Igrale so samo male deklice. Govorile so vse jako glasno. Seveda, da pa navadnih kričavcev ni manjkalo v dvorani, tako da jih te igralke niso mogle prevpiti. Zelo lepo bi bilo, ako bi se naši ljudje vsaj takrat zdržali, kadar so igralci na odru. Kako bi bili vsi zadovoljni, ko bi vsi slišali, kaj se govori. Le kaj kmalu se zopet prikazite na odru! Saj so vas vsi ljudje radovedno videli. Kajti rekel bi: "Prejubo veselje, o kje si doma? Povej, kje stanuješ, ti ljubček srca? Po hribih, dolinah za taboj hitim, te videti hočem, objeti želim. Lej, tamkaj kupica otrok se igra, le tamkaj se pravo veselje spozna..." Vandrovček.

O PONESREČENJU REV. P. HRIBARJA IN NJEGOVE SESTRE V EUCLIDU, OHIO.

V ponedeljek se je vršil v Collinwoodu, O., pogreb tamošnjega slovenskega župnika, Rev. Paul Hribarja, ki se je dne 18. t. m. s svojo sestro vred smrtno ponesrečil, kakor smo na kratko že poročali. O pogrebu, katerega se je udeležil tudi naš jolietški g. župnik, Rev. John Plevnik, izporočilo prihodnjič. Danes prinašamo samo poročilo "Clevelandске Amerike" z dne 19. t. m. o strašni nesreči. Poročilo pod naslovom "Vlak je ubil župnika Rev. Hribarja in njegovo sestro v Euclidu" se glasi dobesedno takole:

Železniško križišče v Euclidu, predmestju Clevelanda, direktno nasproti posestvu Louis Reherja, tam kjer je mal prehod iz glavne ceste na severovzhodni del Euclida, je videlo že mnogo, premnogo žrtve. Križišče ni javno križišče, ampak namenjeno bolj privatnim prometom, toda je priročno za potnike, posebno v avtomobilih, kateri se mislijo podati na drugo stran Euclida. Premnogo nesreče so se že pripetile na tem križišču, ker tam ni nobenega stražnika, nobenih zatvornic. Marsikak Slovenec, ki je hodil tam po opravkih ali pa na piknik slovenskih društev, je bil že na tem križišču ubit. In v četrtek popoldne, deset minut čez drugo uro je usoda dohitela žup-

nika slovenske cerkve v Collinwoodu in njegovo sestro, ko sta se peljala v trenutku preko križišča, ko je pribremel ogromni potniški vlak New York Central železnice preko križišča in je mahoma, trenutno ubil obadva — Rev. Paul Hribarja in njegovo sestro Ano.

Rev. Hribar se je nahajal na potu s svojo sestro Ano v Berwick, kjer je mnogo Slovencev naseljenih, da pripravi njih otroke za birmo, ki bi se imela prihodnjo nedeljo vršiti v Collinwoodu. Njegova fara je jako obširna in se razteza skoro 16 milj v okrožju, zato si je nabavil majhen Ford avtomobil, s katerim je obiskoval oddaljene bolnike in se odzival raznim župnijskim klicom.

Truplo Rev. Hribarja je bilo strahovito poškodovano, a truplo njegove sestre Ane je ostalo po nesreči brez glave. Hoganova ambulanca je bila prva na mestu, ki je odpeljala trupla v mrtvašnico. Glas o nesreči je kakor blisk se razširil po vsem Clevelandu. Uredništvo je zvedelo za novice minuto potem, ko se je zgodila nesreča, po telefonu od Mr. Louis Reherja, ki je bil priča že marsikateri smrti na omenjenem križišču. Nepristano in vedno se ponavljajo nesreče na enem in istem mestu. In v resnici ni pričakovati drugača na dotičnem mestu, kakor da železnica prepove dotično križišče, ča ga pa hoče obdržati bo morala postaviti stražnika ali pa zatvornice.

Rev. Paul Hribar je bil štiri leta župnik v Collinwoodu in je nastopil svoje župnikovanje po smrti nepozabnega Rev. Smrekarja. Star je bil okoli 35 let, dočim je njegova, z njim zajedno ubita sestra, se nahajala v osemnajstem letu svoje starosti. Bil je član K. S. K. Jednote in Kolumbovih vitezo. Njegov stric je dobro znani župnik Rev. Vitus Hribar, sedaj v Barbertonu, ki je bil prvi župnik fare sv. Vida v Clevelandu. Rev. Paul Hribar zapušta tukaj dva brata, Jerneja, na farmah pri Painesville pa brata Matija, dočim se nahajata dva brata v stari domovini, kjer služita v armadi.

Ranjki, tako žalostno ponesrečeni Rev. Hribar je bil poznan kot miren, dobrončen, prijazen človek. Pri faranih je bil precej priljubljen.

Mile zime v presledkih desetih let.

Bivši odbornik dunajske mesarske zadruge Jožef Weissenberger je v dunajskih listih približil svoje dolgoletne izkušnje glede dobave ledu. Opazil je, da se redno vsakih deset let povračajo tako mile zime, da nedostaje ledu. Že leta 1862-63 pomni tako milo zimo, ko so morali mesarji čisto tenke skorje ledu spravljati v ledenice. Leta 1872-73 so morali led po železnici dobaviti s Štajerske. Enako mile so bile zime 1822-83, 1892-93 in 1902-03, nakar so obrtniki sklenili ustanoviti tovarno za umetni led, kar se je tudi vršilo. Leto 1912-13 se pa zopet kaže enako mila zima. Ta Weissenbergerjeva izjava se se predložila ravnetelj dunajske oprednje postaje za meteorologijo, vladnemu svetniku dr. Traubertu, ki je nato izjavil, da so ta opazovanja pravilna in znanstveno dognana in pojasnjena. Vzrok temu pojavu so solnčne pege, ki tekom gotovih dob spreminjajo svoj obseg. Kadar nastopi minimum solnčnih peg, je vreme izredno toplo, kadar pa nastopijo solnčne pege v največjem obsegu, je najhujši mrz.

Kako so Turki napovedali vojsko pred 200 leti.

Pred začetkom vojne, ki jo je sultan Mohamed IV. leta 1682. vojeval s cesarjem Leopoldom I., je izdal sultan naslednjo do današnjega dne ohranjeno vojno proklamacijo: Po milosti našega boga, ki vlada v nebesih, razglasimo Mi, Mola Mohamed, preslavni in sploh vse vladajoči cesar Babilonije in Judeje, kralj vseh kraljev in nebesih in na zemlji, veliki kralj svete Arabije in Mavretanije, rojeni in slavno kronani kralj jeruzalemski, vladar in gospodar groba križanega boga nevernikov. Tebi, cesar rimski, in Tebi, kralj poljski, kakor tudi Vajnim podložnikom, da mislimo Tvojo deželo z vojsko napasti in da pripeljejo s seboj 13 kraljev ter 1,300,000 pešcev in konjenikov in bomo s to armado, o kateri se Tebi in Tvojim podložnikom še sanja ne, raznesli Tvojo zemljo na podkvahter jo bomo pokončali z ognjem in mečem. Predvsem ti ukazujemo, da nas v svojem glavnem mestu na Dunaju počakaš, da Ti bomo lahko vzeli glavo. To velja tudi Tebi, mali poljski kralj. Mi bomo pokončali Tebe, kakor tudi vse Tvoje podanike, ter spravili z zemlje vse, kar se imenuje djaur. Vse, staro in mlado, bomo najprej mučili, potem pa umorili. Tvojo deželico Ti bomo vzeli, Tvoje podložnike pa pokončali. Tebi in poljskemu kralju bomo dali toliko časa živeti, da se boš prepričal, da smo izpolnili vse, kar smo bili obljubili. Toliko, da boš vedel. Napisano v 46. letu našega življenja in 26. letu naševsemogočnega vladanja. — Ta bahavost se je pa — kakor pripoveduje povestnica — Možu Mohamedu izplačala kaj slabo.

Srednje šolstvo v Avstriji.

Po uradnih podatkih naučnega ministrstva so imeli v šolskem letu 1912-

1913 v Avstriji 559 srednjih šol. Od teh je bilo 343 gimnazij in realnih gimnazij, 148 realk in 68 licejev. V državni upravi je 231 gimnazij (t. j. nad 67 odst.) in 117 realk (79 odst.), toda niti enega liceja, v deželni pa 23 realk in 12 gimnazij. Skotije združujejo 34 gimnazij in 1 realko, mesta pa 17 gimnazij in 3 realke. Privatnih srednjih šol je 49. — Po učnem jeziku se deli šolstvo tako-le: Nemci, ki tvorijo 35,5 odst. vsega prebivalstva v Avstriji, imajo 140 gimnazij (nad 40 odst.), 83 realk (nad 56 odst.), licejev pa 42 (nad

61 odst.) Čehov je v Avstriji 23 odst. gimnazij pa imajo 68 (t. j. nad 19 odst.), realk 42 (28 odst.) in 11 licejev (16 odst.). Poljakom (17,7 odst. prebivalstva) je na razpolago 93 gimnazij (t. j. 27 odst.), 14 realk (9 odst.) in 10 licejev (14 odst.). Na vse ostale narodnosti pa odpade 25 gimnazij, 8 realk in 5 licejev. Slovenci in Rusini nimajo niti ene svoje realke. Dvojčinskih je danes 17 gimnazij in 1 realka, ki jih obiskujejo večinoma Slovenci, Rusini in Rumuni. Ženskih gimnazij in realnih gimnazij je 32.

Zdravilo zoper kašelj.

Kedar potrebujete zdravilo zoper kašelj, tedaj potrebujete dobrega. Nikoli se nebojte zmotiti, če zahtevate dobro preiskušeno in učinkovito zdravilo, znano kot

Severa's Balsam for Lungs

(Severov Balsam za pljuča). Ne rečite samo: "Želim nekaj za moj kašelj." Navadite se zahtevati zdravilo po njegovem polnem imenu, da se izognete nadomestev. Zadnjih 37 let je Severov Balsam za pljuča uspešno zdravil kašelj in prehlade in take bolezni, katerih prvi pojavi so kašelj, kot na pr. kašelj pri influenci, vnetju sapnika, oslovskem kašlju, hripavosti in vnetju grla. Isti je izvrsten za odrasle in otroke.

Cena 25 in 50 centov. — V lekarnah vsepovsod.

Severa's Cold and Grip Tablets

(Severove Tablete zoper prehlade in hripa) so znane, da preženejo prehlad v najkrajšem času.

Severova družinska zdravila so naprodaj v lekarnah vsepovsod. Zahtevajte "Severova" ponjohov polnem imenu. Če jih ne morete dobiti v domači lekarni, naročite jih naravnost od

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

A. Nemanich, St.

Chicago Phone 2575

A. Nemanich, Jr.

A. Nemanich & Son BANK

Real Estate Insurance Loans Renting

V lastnem domu 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Sprejemamo vloge in jih obrestujemo po

3%

in jamčimo absolutno varnost.

Kupujemo in prodajamo zemljišča v mestu in na deželi.

Zavarujemo hiše in pohištva proti ognju, nevihti (tornado) ali drugi poškodbi.

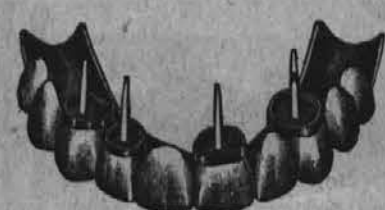
Kupujemo in prodajamo, ali posojujemo denar na Steel Stocks.

Pošiljamo denar na vse kraje sveta po dnevnem kurzu.

Posojujemo denar na zemljišča in hiše.

Izvršujemo terjatve in posluje kot administratorji, varuhi, konzervatorji ter v vseh enakih zadevah.

Večina zobozdravnikov zahteva previsoke svote za popravo zob, toda naše geslo je: **Bolje zobovje za manje stroške.** Zobe Vam pregledamo zastonj.

22 Karat zlate krone in ridgework vsak zob \$5.00

Plates najbolje vrste iz gumijs in kovine v višje \$5.00

Zobe izderemo brez bolečin z "Vitalized Air". Ženska strežnica vedno prisotna. Vse delo jamčeno.

BURROWS

ZOBOZDRAVNIK

Vogel Chicago in VanBuren ceste.

Joliet, Ill.

Odpriro vsaki dan zvečer in ob nedeljah do poldne.

430 Veliki Slovensko-Angleški Tolmač

priljubljen za slovenski narod na podlagi drugih mojih slovensko-angleških knjig za priučenje ANGLEŠČINE BREZ UČITELJA. Vsebinska knjige je: Slov.-Angl. Slovnica, Vsakdanji razgovori, Angleška pisava, Spisovanje pisem, Kako se postane državljan poleg največjega Slov.-Angl. in Angl.-Slov. Slovarja. Mnogobrojna pohvalna pisma od rojakov širom Amerike dokazujejo, da je to edina knjiga brez katere ne bi smel biti nobeden naseljenec. Cena knjige v platnu trdo vezane je \$2.00, ter se dobi pri: V. J. KUBELKA, 533 W. 145 St., New York, N. Y.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen 1. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki tork in petek Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba Inkorp. 1. 1899.

v lastnem domu, 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.

Telefoni: Chicago, in N. W. 100.

Naročnina:

Za Združene države na leto.....\$2.00
Za Združene države za pol leta.....\$1.00
Za Evropo na leto.....\$3.00
Za Evropo za pol leta.....\$1.50
Za Evropo za četrto leto.....\$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljke naj se pošiljajo na:

AMERIKANSKI SLOVENEK
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznajo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEK
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.
Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

28. okt. Nedelja Simon i Juda.
29. " Ponedeljek Narcis, škof.
30. " Torek Klavdij, muč.
31. " Sreda Volgang, muč.
1. nov. Četrtek God vseh svetnikov.
2. " Petek Vseh vernih duš.
3. " Sobota Hubert, škof.

XXII. NEDELJA PO BINKOŠTII.

Dajte torej cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je Božjega.

Na dva načina greši človek: Če ne stori tega, kar je zapovedano in če stori to, kar je prepovedano. Vsaka zapoved pa že vsebuje tudi prepoved. Zapoved, glej da posvečuješ sobotni dan, nam prepoveduje opustiti sv. mašo ali delati kaj takega, da bi ne mogli iti k sv. maši. Lahko torej žalimo Boga z dejanjem ali z opuščanjem dobrih del in lahko rečemo: Grešili smo zoper tvojo sveto postavo; mislo storili, kar bi morali storiti in storili smo veliko stvari, katere bi morali opustiti. Z opuščanjem grešimo, kadar ne storimo, kar velewa Božja postava, kadar ne storimo tega, kar nam velewa naša vest in kadar opustimo to, kar nam zapoveduje storiti sv. cerkev.

Če hočemo dati Bogu, kar je Božjega, moramo polnjevati Božje zapovedi. Če pa hočemo to storiti, moramo ne samo nehati delati zlo, ampak moramo delati tudi dobro. Zapovedi ne prelomimo samo, če storimo to, kar nam zapoved prepoveduje, ampak tudi tedaj, če ne storimo tega, kar bi morali storiti.

Ljudje se velikokrat drže samo prepovedi, ne pomislijo pa, da je z vsako prepovedjo združena tudi zapoved. Če se zapoved glasi: Ne vbojaj, ni s tem prepovedano vsako poškodovanje, ampak zapovedana je tudi ljubezen do bližnjega. Prepoved: ne prestejaj, zapoveduje tudi, da mora človek živeti trezno, zmerno in čisto. Zapoved ne kradi, pravi tudi, da moramo biti pravični v vsem našem ravnanju, zapoved: Ne imej tujih bogov poleg mene, zapoveduje tudi: Časti Gospoda svojega Boga in njemu samemu služiti. Človek se sčasoma še odvadi delati hudo, a veliko težje se je navaditi delati dobro. Človek lahko sovraži vse, kar je hudega in vendar ne hrépi po dobrih delih. Gotovo pa je, da je Kristus postavil svojo cerkev na zapovedi in ne samo na prepovedi; kajti kdor nič slabeza in nič dobrega ne stori, tak človek ne stori ničesar.

Da kdo opusti kako dobro stvar, mora biti kak vzrok zato ali pa kak okoliščina. Kdor je sam kriv, da je moral dobro stvar opustiti, greši. Kdor gre nalašč na potovanje v nedeljo, da

ne more biti pri sveti maši, greši; ker je na potovanju, ne more biti pri sveti maši. Zato ve preje in zato tudi greši. Ravno tako stori smrtni greh oni, ki se v soboto zvečer zabava in živa toliko, da ne more iti v nedeljo k sveti maši. Ravno tako greši tisti, kateri ne pozna mere v soboto večer, čeravno ve iz navade, da ne bo mogel iti v nedeljo k sveti maši. Tak človek opusti sveto mašo po lastni krivdi.

Kaj pa je pravzaprav vzrok opuščanja dobrih del. Predvsem lenoba. Lenoba je sama na sebi grda stvar. Lenoba vgrane v človeškem srcu zadnjo zadnjo iskrico dobrih del. V knjigi modrosti beremo: "Lenuh hoče in noče." Lenuh skriva roko pod pazduho in jo ne bo prinesel niti do ust." Len človek pravi: Lev je zunaj in umorjen bom sredi ceste. V priliki o talentih pravi naš Gospod: "Hudobni in leni hlapci... denar bi bil moral izročiti prekupevalcem. Vrzite lenega hlapca v skrajno temo." Lenoba je sama na sebi sovražnica dobrih del in čednosti zaradi svoje gnusnosti; lenoba je sovražnica dela. Jezus Kristus pa je zapovedal, da moramo delati in nam je zapustil dober zgled. Lenoba je sovražnica Kristusovega križa, svetega evangelija, pokore, samozatajevanja in vseh tistih del, katere si nalagajo pravi posnemalci križanega Zveličarja.

Drugi vzrok opuščanja je brezbrzičnost. Zaradi brezbrzičnosti pravi marsikdo: Čemu bi to in tisto, saj bo nazadnje vseeno dobro. Koliko ljudi ne pozna verskih resnic in dolžnost, ker jih že od nekdaj sovražijo in se ne da do poučiti. Taka nevednost ne oprosti nikogar velikega greha. Prepoved velja vedno; tako, na primer, se ne sme nikoli nikomur škodovati. Zapovedi pa veljajo samo ob gotovih časih, tako mora človek iti k sveti maši vsako nedeljo.

Kako pa greši človek z opustitvijo? Odvisno je od tega, kaj človek opusti. Opustiti stvar, katere je zapovedana pod smrtnim grehom, je gotovo smrtni greh.

Grehi zaradi opuščanja so veliki. Nerva sledi grehu opuščanja verskih dolžnosti. Ta greh je tudi podlaga večini drugih grehov. Opuščanja s težkimi posledicami so predvsem: Opuščanje maše ob nedeljah in zapovedanih praznikih. Opuščanje molitve in zakramentov, opuščanje naših dolžnosti. Če bi se te stvari ne opušale, bi bilo veliko manj grehov in grešnikov in veliko manj bi jih vmrlo nesposkorenjenih; kajti kdor stori svojo dolžnost v življenju, tudi ne bo opustil svetih zakramentov na zadnjo uro.

Koliko ljudi je zvestih cesarju in državi. Kako nekateri ljudje goreči za svojega cesarja in državo; da veliko bolj, kakor za Božjo čast in zveličanje svoje duše. Kolika zmota. Ali ni Bog prvi. Naše dolžnosti do Boga so prve, potem pridejo šele one do države in če bi država dala zakone, kateri so nasproti Božjim postavam, kakor vzgoja otrok v državnih šolah, ločitev zakona, potem ne smemo ubogati takih postav, Boga moramo bolj ubogati, kakor ljudi. Pomislimo, da je naša prva, glavna in stalna dolžnost, da damo Bogu, kar je Božjega.

REV. J. PLAZNIK.

KAJ NAS UČI NARAVA.

Priobčuje Rev. J. Plaznik.

TRETJE POGLAVJE.

Stvarnikova modrost se kaže iz rastlinskega kraljestva.

(Nadaljevanje.)

Premog.

Sorodstvo med rastlinskim kraljestvom in premogom je prav posebno. Rastlinsko življenje vpija pline iz zraka, kateri je obdaja in rudniških snovi v zemlji. Posamezna rastlina je podobna izurjenemu kemistu; kar ji je prikladno, to privleče nase in je zmeha z rastlinskim sokom. Iz tega stvori steblo, listje, cvet in sad. Njen cilj je, da doseže popolnost, katere pripada rastlini njene vrste. Četudi morda hoče živeti tisoč let, enkrat mora podležiti in umreti.

Ko rastlina umre, zapusti svoj zaklad rudniškemu kraljestvu, katero spremeni, če so pogoji ugodni, dedščino v premog. Vsak les postane lesni premog, če se mu odvzame kisik; če se mu pa še odvzame vodik, postane navadni premog. Čimveč kisika odda, tembolj se približuje trdemu premogu. Če trd premog zgubi ves kisik vodik in dušik, razven nekoliko atomov, postane grafit ali črna svinca. Ko doseže to stanje, treba ga je samo šteti in kristalizovati, da postane dijamant. Premog, katerega rabimo, je v sredi med lesom in diamantom. Če sodimo po vedno naraščajočih cenah premogu, pridemo do zaključka, da se mora premog hitro spreminjati v dijamant.

Kako si naj razlagamo lego premoga? Večina premoga je gotovo nastala iz rastlin, katere so rastle tam, kjer se danes nahaja premog. Najboljši dokaz, da prihaja premog iz rastlin, je ta, da se nahaja premog v plasteh, katere so pokrite z ilovico. Prvi gozd se je pogreznil zavolj kakega potresa ali drugega sunka. Ilovica ga je pokrila, predno je mogel zrasti drugi gozd. Potem se je pogreznil tudi ta. V Rocky Mountains se nahaja nad tri-

deset plasti premoga, katerih vsaka ima ilovnatno podlago. To pomeni, da se je pogreznilo nad trideset gozdov. Taki potresi niso nenavadni tudi v današnjih časih. Kakor opisuje Sir C. Lyell, je potres pogreznil v Indiji del zemlje, kateri je bil večji, kakor Zenevsko jezero, osemnajst čevljev globoko. Na tem mestu je nastalo jezero. Isti sunk pa je dvignil ravno toliko zemlje deset čevljev visoko, le nekaj milj stran.

Nekaj podobnega se je zgodilo v dolini reke Mississippi, leta 1811, kar se sedaj imenuje "Sunk Country". Taki potresni sunki so bili gotovo pogostejši v starih časih, ko je bilo rastlinstvo bujnejše razvito.

Druga razlaga o premogovnih plasteh je ta: Reke so vzele s seboj lesovje in je odložile v svoji delti. Ta misel pa zahteva dolgo dobo in velike prepreke na zemeljskem površju.

Po mnenju velikega števila učenjakov je premog nastal na sledeči način. V prejšnjih časih je lesovje rastle veliko hitreje, kakor sedaj; naj boljše je rastle ob bregovih rek in ob morju. To lesovje je padlo v vodo. Ko je postalo pretežno in padlo na dno. Voda je je pokrila, predno je mogel zrasti drugi les.

Od kod zaloga premoga? Profesor C. D. Walrot je rekel narodni zemljepisni družbi za Združene Države, da bo zaloga trdega premoga prošla čez šestdeset let, če bodo rabili premog, kakor sedaj, leta 2003 pa bo zmanjkalo tudi mehkega premoga: Dežela bo morala dobivati svoje kurivo iz lesnih struj na zahodu. Kadar bo prišel oni čas, in ne prej, bodo nadzorniki dima lahko rekli, da so imeli velik vseh pri reformaciji tvorniških in pivovarniških dimnikov.

Kdo ve, če se pa do tedaj ne bo vse še bolj spremenilo v rudniškem kraljestvu, kakor se je spremenilo vse v družabnem redu. Še leta 1316 ni bil premog splošno pripuščen v Londonu, ker so rekli, da ni zdravo žgati premog.

Premog je vez, katere veže rudništvo z rastlinstvom. Mala rastlinca se povesele svoje mladosti in obljame solnčni žarek, kakor hitro ga zagleda. Rastlina in solnčni žarek prideta skupaj od jutra do večera. Ko se življenje neha, odloži ta obleko, a je ne vniči. Ujeti žarek, četudi neviden, a mogočen, čaka, kdaj bo oživljal družinsko sobo ali gonil parni stroj. Zaprta v premogovi ječi potrpežljivo čaka rešenja. Izkopljejo premog in ga zažgo. Kakor hitro se vžge prvi atom, je žarek odrešen. Predno se en funt premoga spremeni v pepel, zahteva kisika, kolikor ga najde v 150 kuhinjskih čevljev zraka. Kakor bi se zavedal svoje nekdane moči, kadar se prebujajo, pograblj vsak atom kisika, kateri se mu približa in služi človeku. Zlat žarek sedaj skoči iz svoje ječe v podobi luči in gorkote. Zopet enkrat zavzame svojo naravo, katero je imel nekoč, ko je pomagal delati steblo in list v nekdajnem času.

(Nadaljevanje prih.)

ŽIVLJENJE PO SMRTI.

Sedanji čas s svojo resnobo je naučil marsikatero mlačnega in brezbožnega zopet moliti in verovati. Npravi verski čuti je prišel zopet nekoliko volj v veljavno mej ljudstvom, bodisi doma, bodisi zunaj na vojnem polju. Ljudje čutijo težo nesrečne svetovne vojske in obračajo se z novim zaupanjem do Onega, ki nas zaslužen tope. To spoznanje božje kazni je že velik vseh sedanje vojne, ki pa bode v prihodnjih časih še-le doseglo svoj višek. Saj je bilo človeštvo itak preveč materijalistično dragocene duhovne čednosti in vrline bi kmalu že popolnoma izginitile iz sveta. Vojska nam jih bode še nekaj ohranila in njihovo veličansko vrednost bomo zopet spoznali. In ravno mesec november, ki je namenjen resnemu premišljevanju o minljivosti vsega posvetnega in o neumnosti človeške duše, je najbolj pripraven, da se zbiramo večkrat v duhu in premišljujemo večne resnice in se končno po spoznanju resnici globoko klanjamo vsedobremu in vsemodernu Bogu.

Vem, da bode predmet premišljevanja vedno staro in vedno novo vprašanje: o večnosti. — Da obstoja življenje po smrti, o tem pač nobeden pameten in versko inteligenten človek ne more dvomiti. Želel bi pač marsikdo, posebno če je njegovo življenje hudobno in njegovo dejanje pregrešno, da bi ne bilo pravičnega Sodnika, ki bode človeka, njegovo neumrjočo dušo sodil enkrat po njenih delih, po njenem zasluženju. Takšen človek ne verjame rad na večnost in ne na neumnost duše in išče v svoji neveri tolažbo za svoj strah pred smrtjo. Ko bi mi ne imeli dovolj verskih dokazov, da je življenje večno in da je naša duša neumrjoča, potem bi bilo pa bolje, da bi sploh ne živeli. Svet bi bil marsikateremu pekel. Brez vere v večnega Boga bi človek nikakor ne mogel spoštovati in izpolnjevati ne božjih, ne cerkvenih in tudi ne svetnih zapovedi in postav in ne poslušal bi svoje dobre vesti. Nadmoč mogočnejšega bi si v takem slučaju vse prisvojila, slabjši in revnejši bi pa sčasoma popolnoma izginiti. Ljudje bi živeli kot živali brez namena in stregli bi le sebi in

svojemu poženju. Takšne in še strašnejše bi bile posledice, če bi ljudstvo ne verovalo v pravičnega Boga in ne v neumrjočnost duše in ne v vstajenje ob sodnem dnevu. — In kedo bi ljubil Boga, ko bi ne imel ob enem vere v življenje po smrti? In vkljub svoji neveri brezbožnež ne more utajiti Boga. Bog ostane tudi nadalje in na vekomaj isti vsemogočni Bog. In ta resnica je vtisnjena globoko v srce in v dušo vsakemu kristjani, če jo hoče ali noče spoznati. In tako je že v čutilih naše duše dovolj utemeljena vera v večno življenje, ne da bi jo še morali iskati v nebeško krašnih dokazih vsemogočnosti in vstvarstva Božjega. — Pogan Cicero govori clo v svoji knjigi "O duši" tako-le: "Kako naj duša neha biti, če se loči od telesa, ki ji je bilo le v breme? Še-le sedaj, ko se je otresla telesne lupine, se prav vspe duša do svojega najvišjega namena — do popolnosti, katere jo upodobi angeljem in Bogu." — In zopet drug pogan trdi, da telo vsacega človeka razpade pod uplivom mogočne smrti, toda duša ostane in živi, kajti ona je iz Boga." — Neki grški pesnik pa pravi: "Duše brezbožnih se potikajo pod nebom in na zemlji v groznih mukah in v trpljenju; duše pobožnih pa stanujejo v nebesih in pojo velikemu Bogu hvalnice s slavošpevi." — In če pogan s svojim razumom veruje v življenje po smrti, ali ne bodeš ti kot kristjan s tem večjo pozornostjo spoznal in veroval to od Boga samega razodeto resnico? —

Ob takem velevažnem in prekoristnem premišljevanju snidli se bomo kmalu v duhu z našimi rajci, osobito ker nas njihov predstojatelj praznik na to naravnost opominja. — Spomin vseh vernih duš, ki bode v petek 2. novembra, je vpeljal sv. opat O dilo leta 998 in sicer najprvo v samostanih svojega benediktinskega reda. Pozneje je pa razglasila ta dan sv. katoliška cerkev kot sopraznik po celem svetu. Pomenljiv je dan vernih duš! Posebno letos ob času svetovne vojske imamo svete dolžnosti hvalnega in udanega spomina do naših umrlih, do bližnjih sorodnikov, kakor do prijateljev in znancev, ki so ali padli junaške smrti v boju, ali pa, da jim je presekala smrtna kosa niti življenja doma. Vsi imamo več ali manj dragih svojcev onkraj groba, s katerimi smo bili v življenju v tesnejši zvezi ljubezni, sorodstva in prijateljstva. In njihove duše prosijo pomoči od nas, posebno na vernih duš dan, ker dobro vedo, da jim mi lahko pomagamo. Torej usmilimo se jih in prisločimo jim na pomoč s sv. mašo, z molitvami, z odpustki, z milodari, s postom! Uslišimo mili glas njihove prošnje! — Morda čez leto in dan tudi tebi venčajo hladno gomilo, tudi tebi že prižgajo v mrzli burji lučice ob tvojem grobu in zraven molijo tvoji ljubi za blagor in rajski pokoj tvoje duše!... Prav ta dan in ves mesec november naj nam zvoni opomin v naši duši: "Kar bi ti rad videl, da bi ljudje tebi storili, isto stori tudi ti njim z enako ljubeznijo!" — D. N.

Stene imajo ušesa.

Stene dobivajo sedaj res ušesa. Američani so namreč pred nekaj leti napravili v trgovino majhen aparat, ki ima preprosto ime diktograph, ki pa je lahko najnevarnejše orožje kakega kriminalista ali detektiva. S pomočjo diktographov se more slišati v salonu, kaj

se govori med služkinjami v kuhinji. S pomočjo diktographov morejo klepetulje, državni pravdniki in drugi podobni ljudje, z ogorčenjem ali odobravanjem zasledovati, kaj se šepeta ali godi v spalnicah ali drugih skrivnih kotih. S pomočjo tega kota se more v policijski pisarni zapisati, kaj se razgovarjata dva zločinca, zaprta v samotni celici, kaj govori nepreviden državljani o policijskem recenzentu, ki preveč konfiscira ali pa o ministru, ki preveč splet-kari ali o kakem knezu, ki mnogo brzojavlja. Prijetna je vsekakor misel, da se bo v doglednem času razvilo okoli nas omrežje nevidnih ali vsaj težko zasledljivih diktografskih žic, ki bodo interesantom izdajale naše tajne pogovore in dejanja. Iz pisarn, kjer se bo trgovec razgovarjal s svojim kompanjonom bodo vodile tanke niti k slušalom, ki jih bo par hiš dalje zadovoljno držal konkurent na svojih zavanih ušesih. Kdo bo siguran, da ni v kateremkoli lokalni skrit v steni aparat, ki zaznava vse govorice, ki niso za nepoklicana ušesa. Ne bo dolgo trajalo, ko bodo slušala popolnoma nepotrebna in bo diktograph zapisal tudi vse na košček papirja, kar bo sprejel. Potem bodo nemogoče vse skrivnosti! Res, lepe reči nas čakajo.

Najdaljši dnevi v Evropi.

Najdaljši dan v Evropi ima mesto Reykavik na Islandiji. Tu se veselo kakor vobče na celem otoku Islandiji belega dne, ki traja kar tri in pol meseca. Potem pride ob varangskem fjordu na Norveškem ležeče mestece Bardo, kjer imajo od 21. majnika pa do 22. junija neprestano dan. V švedskem obmejnem mestu Torunau traja najdaljši dan 21 in pol, najkrajši pa samo dve in pol ure. V Petrogradu in Tobolsku v Sibiriji traja najdaljši dan 19 ur, najkrajši pa samo 5 ur. V Stockholm in v Upsali je najdaljši dan 18 in pol, najkrajši pa 5 in pol ure dolg. V Londonu in v Berlinu pa traja najdaljši dan 17 in pol ure.

MATERI.

Anton Medved.

Žalostinko zvon mrličem poje, davne smrti me spominja tvoje, moja mati.

Ali naj vzdihujem ali molim, da srce si žalostno utolim, mila mati?

Ali naj ti razsvetlim gomilo, nanjo cvetja položim obilo, ljuba mati?

Oh vse cvetje zate nima duha, in za tožbe moje vse si gluha, draga mati.

In svečava vrhu groba blede ne odpre ti vekomaj pogleda, sladka mati.

Ti ležiš brez diha in brez čuta. Božja dekla, smrt, kako je kruta, tiha mati!

Vse je nično, naj storiš karkoli, le molitev mi duha utoli, zlata mati.

Smrtni angel, ki te je poljubil ni takrat življenja sam izgubil, rajna mati.

On v posodi zlati danes nosi do nebes, kar moja duša prosi zate, mati.

Bog, ki vsako delo plača verno, plačaj ti ljubezen neizmerno, blaga mati.

Ondi večno srečo ti prisodi, ki zaman si je iskala todi, vboga mati!

Pradavno mesto pod morjem.

Iz Aten poročajo, da je grški mornariški poročnik Bakopolus odkril južno od otoka Lemnosa slučajno v globokini 5 do 25 metrov razvaline pradavnega mesta v obsegu 5 km, ki se je moralo pogrezniti v morje.

Za gretje

imamo najboljše priprave. Lahko vam preskrbimo Hot air furnace ali pa na vodo in paro.

Predno oddate naročilo, ne pozabite dobiti naše cene in našega obrisa, ki je gotovo najboljši.

Zakaj čakate? Kupite zdaj!

Le zdaj imate priliko dobiti po najzmernejši ceni najboljšo in najlepšo peč na trgu.

Robt. Meers,

203-205 Jefferson Street, Joliet

PHONES
175
176

THE EAGLE

Največja slovenska prodajalna, kjer je največja in najboljša zaloga vseh vrst moških in deških oblek, vrhnih sukenj, čevljev in druge oprave.

Istotako imamo največjo zalogo v Jolietu vse vrste pohištva, peči in vsega kar rabite za dom.

Tu je dom znanih Peninsular peči.

THE EAGLE

MATH SIMONICH, vodja

Frank Simonich, Andrew Koludrovich, prodajaleci.

406-08-10 N. Chicago St. Joliet, Ill.

COPYRIGHT 1915
THE HOUSE OF KUPPENHEIMER

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH
SEVERNE AMERIKE.

Sedež: JOLIET, ILL.

Inkorp. v drž. Ill. 14. maja 1915
Inkorp. v drž. Pa. 5. apr. 1916

Vstanovljena 29. novembra 1914

Družbino geslo: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA EMERGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik.....GEORGE STONICH, 815 N. Chicago St., Joliet, Ill.
I. podpredsednik.....JOHN N. PASDERTZ, 1506 N. Center St., Joliet, Ill.
II. podpredsednik.....GEO. WESELIH, 5222 Keystone St., Pittsburgh, Pa.
Tajnik.....JOSIP KLEPEC, Woodruff Road, Joliet, Ill.
Zapisnikar.....ANTON NEMANICH, Jr., 1002 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Blagajnik.....JOHN PETRIC, 1202 N. Broadway, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

JOSIP TEŽAK, 1151 North Broadway, Joliet, Illinois.
MATH OGRIN, 12 Tenth St., North Chicago, Illinois.
JOSIP MEDIC, 918 W. Washington St., Ottawa, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

STEFAN KUKAR, 1210 N. Broadway, Joliet, Illinois.
JOHN JERICI, 1026 Main St., La Salle, Illinois.
JOHN J. STUA, Box 66, Bradley, Illinois.

GLASILO: AMERIKANSKI SLOVENEK, JOLIET, ILL.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani (icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvaniji z dovoljenjem glavnega odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljave se naj naslove na tajnika. Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.

Društvene vesti.

Joliet, Ill., 24. okt. — Prihodnjo nedeljo bo imelo društvo sv. Družine svojo mesečno sejo in odbor bo podal svoj račun za tretje četrtletje. Vabljeni so vsi člani, da se te seje udeležijo.

Nashe veliko društvo je do zdaj vsestransko lepo napredovalo. Ima že okoli 480 udov in ima v blagajni do \$3.000.00. To je nekaj posebnega za novo društvo, ki še ni staro tri leta. Kljub temu je izplačalo že okoli \$3.000. bolne podpore svojim članom (icam).

Kdor ima katerega kandidata za pristop, naj ga pošlje k zdravniku in potem privede na sejo.

Z bratskim pozdravom, Odbor.

DOPIS.

Barberton, O., 23. okt. — Vabilo na gledališko predstavo v Opera-House, nad pošto, v Barbertonu, O., v nedeljo, dne 28. oktobra 1917. Začetek ob polsedmih zvečer.

Vapored: 1. "Baby je bolan", veseloligra z otroškimi vlogami, spisal A. Berk. 2. Nastop slovenskih kuharic. 3. Nastop slovenskih rokodelcev in obrtnikov. 4. "Tri sestre", igra v treh dejanjih, spisal dr. Krek. — Med posameznimi točkami bo domači pevski zbor zapel več mičnih pesmi. Tudi na piano bodo igrale slovenske umetnice.

Ves čisti dobiček bo za slovensko šolo v Barbertonu. Zato se pozivljejo vsi dobri narodnjaki, da to veselico v največjem številu obiščejo. Vstopnina: 75c., 50c., otroci 10c.

NABORJET-PREDEL.

V spomin bojev na koroški meji 14. in 17. maja 1809 je ljubljanski "Slovenec" priobčil za časa stoletnice istih sledoč opis, ki je zanimiv tudi še danes, ko se bjeje istotam zopet hudi boji. Zgodovinsko črtico ponatiskujemo dobesedno. Evo je:

Te dni obhajamo celo vrsto spominov na velike boje izlo sto let. Dogodki segajo v dobo, ko se je Evropa še tresla pred Napoleonom. Za nas avstrijske Slovence, zlasti za Jugoslovane, so ti spomini častni, obenem pa tragični. "Dulce et decorum est pro patria mori" — je pel rimski pesnik. Če je to res, potem smo avstrijski Slovani med vsemi narodi sveta užili največ "sladkosti" in uživali bi morali tudi največ časti. Preje smo bili "antemurale christianitatis" — branik krščanstva proti mohamedanstvu, pozneje "antemurale Austriae", branik domačine, ki pa nam, kakor se zdi, za to ni posebno hvaležna. Pa saj ni v politiki velja le načelo, da mora otrok biti materi hvaležen, ne pa narobe...

Kdo bi naštel tisoče in tisoče jugoslovanskih junakov, ki jih je v Napoleonovih bojih vojaški boben spremljal v rani grobi! Kdo bi naštel stotine bojišč, kjer so naši krepki mladeniči, naši postavniki močje izkrcavali za domovino! Naj jim pojo slavo drugi. Enega spomina pa ne smemo pustiti mimo sebe, saj se je vršil na slovenskih tleh, in žrtve so bili večinoma naši bratje po krvi in jeziku: Hrvatje in Srbi. Junaki ogulinskih Granicarjev bodi postavljeni tudi v našem listu skromen spomenik.

Pri Naborjetu so bili zgradili dve kladari v višini 50 do 80 metrov nad dolino. Priprosti stavbi. Na podstav iz kamenja brez malte so postavili dvojnato steno iz lesenih hlodov, dva metra narazen; prostor so izpolnili z zemljo. Stotnik Friderik Hensel je vodil do delo ter prosil, da se mu prepusti brambo utrdbo.

Dne 12. maja 1809 so mu poslali iz Beljaka deset topov in eno havbico. Prihodnjega dne ste prikorakali dve stotniji ogulinskega granicarskega polka kot posadke. Vojski so bili iz prejšnjih bojev silno utrujeni. Dne 14. maja so se utrdbam približali raztreseno prvi strelci francoske armade. Topovi so začeli grmeti in sovražnik se je moral umakniti v varno zavetje naborjetskih hiš. Proti večeru je prišel v Naborjet sam princ Evgen Beauharnais, vrhovni poveljnik francoske južne armade. Dne 15. maja zjutraj pošlje pred utrdbo svojega parlamenterja, da se naj posadka uda. Hensel mu odgovori: Ukaz imam, da se branim, ne pa da se pogajam.

Nato zapove Beauharnais napad. Široke vrste strelcev se prično pomikati proti utrdbi; za njim ise gibljejo močne rezerve. Na levi strani vasi so naskočili gorsko sleme posebno sestavljeni oddelki, ki so jim "saperji" delali pot. En oddelek naj bi prišel našim z gore za ledja. Ni še počil strel; vedno, gostejše so vrste sovražnikov. Naenkrat zagrmje topovi in puške začno prasketati: stotine Francozov pade v znak. A Francozi ne odnehajo. Poveljnik da znamenje za nasok. Zopet se usipljejo kartee in kroglice iz pušk ne zgreše svojih ciljev. Ko se je dim razbilil, je ležal Francoz pri Francozu na tleh. Kar jih je ostalo, so se umaknili.

Med tem je pa general Desaix prišel našim za hrbet ter jih odrezal od glavne armade. Beauharnais je pozval topništvo na pomoč, preje pa še poskusil, da bi naše po noči presenetil. Od vseh strani so se plazile sovražne čete navzgor, in naši bi bili v temni noči uničeni, da ni neki kanonir šel zažagat bližnjih kozolcev. Ogenj je razsvetlil obzorje in naši so vedeli, kam streljati. Vsaki strel je zadel.

Dne 16. je bil dan počitka. Le nekaj strelcov so naši menjali z vojniki na gori za sabo. Zvečer so dobili Francozi željno pričakovane štiri topove in eno havbico. Dne 17. so se odločili za glavni nasok. Stotnik Hensel je sicer razpostavil svoje Granicarje po dolgih vrstah, toda bile so prerredke, da bi se moglo ustavljati francoski premoči, ki je kmalu iz vseh kotov začela vreti kvišku.

Že pred zoro so bili vsi naši na svojih mestih. Stotnik Hensel in Kupka, na čelu ostalih častnikov, sta si ogledala vse prekope in bodrila Granicarje — v materinščini — ter jih opominjala na svetost prisege. General Pacthold je med tem bil že prišel našim za hrbet. Na znamenje z vrha gore se je pričel nasok. Francozi so padali kakor snopje. Toda krog ene ure popoldne ste bili utrdbi že od treh strani obkoljeni. Sovražniki so si zrlji iz oči v oči. Tedaj se posreči Francozom priti na pot, ki je vezala obe kladari. S tem je bila usoda naše posadke odločena. Granate so zažale leseni stavbi. Z besedami: "Pogum, tovariši!" se je Hensel mrtev zgrudil. Palo je na naši strani 6 častnikov in 75 mož, ranjeni so bili 3 častniki in 120 mož, ujeti 3 častniki in 80 mož. Francozi pa so samo dne 17. maja izgubili do 1300 mož!

Princ Beauharnais je naše junake javno pohvalil ter zapovedal, naj Francozi se jim priključijo.

Podobno je bilo na Predelu. Tamonjšno kladaro je branil stotnik Hermann z 220 možmi še potem, ko ste utrdbi pri Naborjetu bili že razvalini in bi ga Francozi vsaki hip lahko napadli z ozadja. Štirikrat je odklonil poziv, naj se uda. Ko je začela kladara goreti, je ostal še gluha za take opomine. Z ostanki posadke se je vrgel na sovražnika ter se v hipu pod nešteti rani zgrudil. Njegove zveste sobojevnike je dohitela ista usoda. Od 220 mož je ostalo živih le osem, vsi težko ranjeni.

Junaki odpor naših malih čet ob koroški meji je imel uspeh, da je bila francoska armada štiri dni ustavljena in so se naše glavne čete lahko nemoteno umaknile proti Dunaju.

Cesar Ferdinand je dal branilcem Naborjeta in Predela postaviti na toriščih, kjer so prešli svojo kri, spomenika: velikanski trovoglavi kameniti plošči s primernim nemškim napisom, pod njima umirajoča leva, ki jima je pušica predrla prsi.

Umrla ji je mati. Z žalostjo in obupom se je spominjala Amalija njenih zadnjih trenutkov, ko je ležala pred njo mati, željna počitka in vsa onemogla od skrbi in napora. Edino njo je ljubila, nanjo se je oslanjala, a sedaj je izgubila z njo vse.

Najdete li kje na svetu bitje, ki bi bilo nesebičnejše, požrtvovalnejše od matere? Edino ona zna ljubiti s pravico, čisto ljubeznijo.

In zato je plakala Amalija po pravi ci ob materini smrtni postelji. Onih besed ne more pozabiti, ki jih je tedaj govorila mati:

— Amalija, vidiš, ne zapustiti ti ničesar; s težavo sem te izredila, a pošteno. To je tvoj edini zaklad, katerega podeduješ po meni; ohrani si poštenje, nedolžnost!

Te besede ji ne gredo iz spomina; še vedno gleda v duhu svojo mater, staro, oslabelo, a z izrazom največje ljubezni na uplem obrazu.

Mesec dni je že preteklo od materine smrti, a Amalija se še vedno ne more utolažiti. Sama sedi v svoji sobici. Mnogokrat, ko je bila mati še zdrava, ji je bila ta izbica preozka. Poželela si je tedaj velikih soban z visokimi okni, kjer bi dala lahko duška mladostni svoji razposajenosti, a sedaj ji je še ta sobica preobširna.

Postelja, na kateri je ležala umrla mati, je prazna, in sedaj počiva mami ca tam zunaj mesta v ozkem grobu, a ona je tako zapuščena, nikdo se ne briga zanjo, edino spomini preteklih dni jo spremljajo verno.

— Ohrani si poštenje, ostani nedolžna! ji je rekla mati.

— To bodi tvoja dedščina po meni! Velik zaklad in težko ga je obvarovati pred tatovi!

Ni še pozabila onega časa, ko se je bila nekoč na izprehodu seznanila z mladim, elegantnim gospodičem.

Mati je bila takrat že bolna, zato je odšla sama iz zaduhle sobice ven v drevored in odtod po slozni, s peskom posuti stezi v mestni gozd. In tam se ji je pridružil oni drzni gospodič; na vsiljiv način se ji je približal in predstavljal kot tvornikarjev sin.

Celo pot se je pogajaval z lesketajočo se zlato verižico, ki mu je visela iz žepa, in obračal prste, na katerih so se svetili trije dragoceni prstani. — La skal se ji je in govoril o njeni lepoti in še o mnogih drugih stvareh, da ji je rudečica planila v obraz, ter se je tresla po celem životu.

In ko sta dospela pod široki, ogromni kostonj, se je nagnil k njej, ji govoril priliznjeno nekaj na uho, česar pa vsega ni razumela, si snel prstan in ga ji hotel potisniti v roko.

— Ne, gospod, jaz misem na prodaj! Tako mu je odgovorila tedaj sponosno in samozavestno ter odšla od leparja.

Povedala je to doma materi, ki je jokala z njo vred, in potem ste molili dolgo k Materi Božji, naj bi bila ona njena zaščitnica v napastih življenja.

Da, a to je bilo tedaj, ko je bila še mati živa. Sedaj pa nima nikogar na celem svetu, pri katerem bi poiskala pomoči, tolažbe in moralne opore.

Umrla je mati, ki je dosedaj skrbela zanjo in jo živila z ono pičlo pokojni no, katero je dobivala po pokojnem možu, njenem očetu. A sama dosedaj še ni zaslužila ničesar, in premoženja ji mati tudi ni zapustila.

Svršila je že lani na pripravnicu skušnjo za učiteljico, a vsled materine bolezni ni prosila takoj za službo; ker ni mogla misliti na to, da bi pustila bolnico samo. A sedaj je ostala sama in oddala je že prošnjo, da bi ji podelili službo v bližnjem trgu L. In sedaj čaka že mesec dni na rešitev.

Če dobi to mesto, potem je preskrbljena; ne bilo bi ji treba več skrbeti za vsakdanji kruh, bila bi popolnoma samostojna. Ako pa ne dobi službe in se ji zopet približa oni izkušnjavec —

cozi z njimi postopajo kot z nesrečnimi tovariši.

Ni mogla misliti več naprej, zahtela je in pokleknila pred kip Marijin.

Molila je udano in zaupljivo k Devici prečisti, kraljici angeljev.

* * *

"Le malo cvetja mi je trosilo življenje na stezo mladosti, toliko več pa trnja, ki je zadušilo v kali vsako radost.

Sedaj so pa izginile vse skrbi, minilo je trpljenje in pred menoj se razteza svetla bodočnost. Lep in jasen je svet, ki me obkroža, in zdi se mi, kot bi bila vse to moja last, kar vidim okoli sebe: Zeleno drevje in pisani travniki, žareče solnce in srebrne reke.

V glavi se mi porajajo divne osnove, kako bodem delovala v svojem bodočem stanu; podučevati in vzgajati, o, to je velika in tudi nebeško-lepa naloga.

Včeraj sem bila na materinem grobu, ki je sedaj ves v cvetju. Bele lilije so se uprav razcvetele, in zdlo se mi je, kot bi mi mati govorila iz groba:

— Kakor lilija je lepa nedolžnost! — Ne boj se, mati, ta spomin na te hočem ohraniti neoskrunjen.

To je napisala Amalija teden dni pozneje v svoj dnevnik, ko je dobila dekret, v katerem je bila imenovana za učiteljico v bližnjem trgu.

VSTOP V ŽIVLJENJE.

ZA KRATEK ČAS.

Avstrijski humor.

V bitki pri Marengo ponorčuje se neki francoski častnik napram avstrijskemu rekoč: "Vi Avstrijci se borite edino le za denar, mi pa za čast."

Avstrijski častnik odgovori mu na to: "Vak se bori za to, česar najbolj potrebuje."

Iz vojašnice.

Narednik svoji ženi: "Že zopet imamo letos pri prostovoljcih bedake. Same profesorje, doktorje itd. Med vsemi sta še najbolj prebrisana naš konjederčev sin in nečak občinskega biriča."

Snažnost v šoli.

Učiteljica 7letnemu Joškotu: "Obraz imaš še precej čeden, samo roke so grozno umazane."

Joško: "Gotovo zato ker sem se najprvo umil po obrazu."

Lovska.

Logar: "Ko grem včeraj na lov, zagledam na drevesu krokarja, ki je čisto mirno sedel. Pihni ga doli, si mišlim ter lezem do trideset korakov blizu. Takrat me pa zagleda in od samega strahu je čisto bel postal!"

Mož svoji bolni ženi: "Meta, zdravniški profesor je danes pri obisku kar trikrat z glavo zamajal. To bo zopet dosti veljalo."

Izborno zdravilo.

Zdravnik ženi: "Ali ste pa tudi merili toploto krvi pri vašem možu, kakor sem vam naročil?"

Žena: "I gotovo; položila sem toplomer ravno na prsa; kazal je pa vedno bolj "suho" vreme. Vsled tega sem stopila v gostilno "Pri mačku" popajnt pive, katerega sem mu položila na prsa; danes zjutraj je pa odšel mož zdrav in vesel na delo."

Čudno znamenje.

Nedeljski lovec gozdarju: "Kaj pomenja vendar ona spominska plošča tukaj sredi gozda?"

Gozdar: "Ravno na tem mestu je spoznal moj prednik svojo boljšo polovico."

Pred sodnijo.

Sodnik obtoženemu kmetu Rogoviležu: "Vi ste bili med pretepom tudi v gostilni, povejte mi, kako se je stvar vršila?"

Priča: "Da, gospod sodnik, v gostilni sem bil resnično, a videl nisem ničesar."

Sodnik: "Kje ste pa bili pravzaprav skriti?"

Priča: "Pod mizo!"

Sodnik: "Torej ste izpod mize gledali ves prizor, samo da ste utekli nevarnosti?"

Priča: "Bil sem skrit pod mizo, s katero sem tudi odrihal."

VELIKA OTVORITEV

~ N A Š E ~

Nove Mesnice

ŠRAJ IN SEGA

209 Ruby Street Joliet, Illinois

Posebne cene za petek in soboto dne 26 in 27.

Pot Roast 18 & 16c	Round Steak 20c
Veal Roast 22 & 20c	Porterhouse Steak 20c
Plate Boiling Beef 14c	Cal. Hams 24½c
Veal Stew 18 & 16c	Regular Hams 29c
Leg of Lamb 20c	Sm. Spare Ribs 24c
Pork Loins 26½	Neck Bones 12c
Sirloin Steak 20c	Domača mast 28c

Poleg vse vrste suhega mesa imamo tudi polno zalogo grocerije in naš namen je služiti našim odjemalcem v popolno zadovoljnost in po vedno zmernih cenah. Pridite k nam da prihranite denar.

MORE FOR YOUR MONEY AT THE

BOSTON STORE

Founded By M. A. Felman in 1889

219-221-223 Jefferson Street...Joliet Ill. Phone, Private Exchange 766

Moške jesenske obleke, posebna cena \$14.95

Ročno delane v najnovejši modi iz modernega volnenega blaga, so sive in rujave ter drugobarvne in Fancy Mixtures Suitings, Pinchback, Belted and Conservative Styles. To so obleke, ki se vsakemu priklupijo. Imamo jih vseh velikosti od 33 do 44. Navadno so prodane po \$20 vsepovsod, a zdaj tu se po to soboto vsaka ne glede na velikost po \$14.95.

DEŠKE OBLEKE PO \$5.95

Delane iz Wool Cassimeres in Fancy Cheviots Suitings, posebno trpežno blago in krasno prikupljivo izdelane. Nove Norfolk mode s pasom, ki se lahko vzame proč. Hlače so popolnoma na Knickerbocker Style. Vsa obleka je narejena, da zamore trajati delj časa, dasi se z njo nemilostno postopa. Ohranijo svojo navadno zunanjost dok se nosijo. Druge prodajalne cenijo take obleke po \$8.00, ker so res vredne te cene. Tu pa jih zdaj dobite po posebni ceni \$5.95 in še par hlače po vrhu, da imate dva para hlače z obleko, velikosti od 7 do 18 let.

DEŠKE OBLEKE PO \$3.95

Deške obleke za solo, ki so dobro in močno sešite iz Wool Cassimeres zimске težkoče, new Norfolk models, posebno fina obleka za vašega fantka, ki hodi v šolo za vsakdanjo nošo. Vredne so povsod \$5.00, velikost 7 do 17 let. Posebna cena \$3.95

DEŠKE MAKINAWS \$4.98.

Deške Mackinaws suknje, delane iz čistega volnenega blaga Plaid fabrics, posebno težke, lepi in prikupljivi patterns, vseh barv, vredne so po \$6.50, od 5 do 12 let, a zdaj jih dobite tu po posebni ceni \$4.98.

DEŠKE HLAČE PO \$2.48 PAR

Delane so iz zimskega Cassimeres in Fancy Worsted, lepo blago za praznik, res vredne povsod po \$3.25 a pri naši posebni razprodaji jih damo par po \$2.48.

DEŠKE HLAČE PO 75c PAR

Deške Knicker hlače iz težkega sivvega in rujavega blaga, Cheviots, full cut Knicker style, vredne \$1.25, velikost od 8 do 16 let, zdaj jih dobite tu za samo 75c.

FLANNEL SRAJCE PO \$1.69

Sample line finih sivih, rujavih, plavih in rumenih Flannel srajc, velikost 14 do 17, vredne so po \$2.50 kos, a pri tej prodaji jih dobite pri nas, če se požurite, po \$1.69 kos.

S. & H. Trading Stamps zastonj

s vsakim nakupom za 10c ali več v BOSTON STORE

Double Stamps vsak torek in petek.

MALI VITEZ

(PAN VOLODIJEVSKI.)

Zgodovinski roman. Spisal H. Sienkiewicz.

Po poljskem izvirniku poslovenil Podravski.

UVOD.

Po ogrski vojni, po kateri se je gospod Andrej Kmitic oženil z gospodično Aleksandro Bilevičevico, bil imel stopiti v zakon z gospodično Borzobogato Krasensko enako slaven in za poljsko ljudovlado zaslužen plemič, gospod Juri Mihoel Volodijevski, polkovnik lavdanskega prapora.

Toda prišlo so razne ovire, ki so to stvar zakasile in zavlekale. Gospodična Borzobogata je bila gojenka kneginje Jeremija Višnjevečkega, brez kakšne dovolitve ni hotela nikakor privoliti v zakon. Časi so bili še zmerom nemirni, raditega je moral Volodijevski pustiti gospodično samo v Vodoktih ter odriniti sam v Zamostje prosit dovolitve in blagoslova.

Sreča mu ni bila mila. Kneginje ni dobil v Zamostju, ker se je bila zaradi vzgoje svojega sina napotila na Dunaj na cesarski dvor. Vztrajni vitez je odpotoval za njo na Dunaj, dasi mu je to potovanje vzelo dokaj časa. Opravišit mu srečno svoj posel, se je z dobro nado vračal v domovino.

Tam je zopet razsajal nemir; vojna je podajala vojni roko; na Ukraini je besnela vstaja, na vzhodu se tudi ni bil ugasnil požar. Iznova so nabrali vojake, da bi vsaj kolikor toliko branili mejo. Preden je torej Volodijevski utegnil dospeti v Varšavo, mu dojdejo v roke poveljna pisma, ki jih je spisal ruski vojvoda. Prepričan, da je treba najprej rešiti zahteve domovine in potem šele svoje, je opustil misel na svatbo ter odrinil na Ukraino. Tu se je bojeval nekaj let; komaj je utegnil časih Anici napisati kako pismo. Sicer pa je vztrajal v ognju, v neprestanem trudu in delu.

Nato je odšel s poslanci na Krim; pozneje je napočila nesrečna domača vojna z Ljubomirskim, v kateri se je na kraljevi strani boril proti onemu ničurniku. Naposled pa je odrinil s Sobieskim novič na Ukraino.

Raditega se je razširila slava njegovega imena tako, da so ga sploh imeli za prvega bojevnika poljske ljudovlade: toda leta so mu potekala v skrbeh, v zdihih in togi. Naposled je nastopilo leto 1668, v katerem so ga na ukaz gospe katekizma poslali v pošto. Takoj po vrnitvi je odšel po svojo ljubljeno v Vodokte ter odrinil z njo v Krakov.

Kneginja Grizelda, ki se je bila že vrnila z Dunaja, se mu je ponudila, da mu hoče pripraviti gosti.

Kmitic in njegova žena sta ostala v Vodoktih; od Volodijevskega nista pričakovala kmalu novic in brigala sta se samo za novega gosta, ki so ga v Vodoktih pričakovali vsak hip.

Doslej v svojem zakonu še nista imela otrok, sedaj pa bi se jima imela izpolniti ta iskrena želja.

Bilo je to leto nenavadno rodovitno. Žita so pridelali toliko, da ga niso mogli spraviti v skledje. Po vsej deželi, kakor je bila dolga in široka, je bilo vse polno kop. V pokrajini, opustošeni po vojni, je mladost drevje v gozdih zrastle v letu dni za toliko, kolikor sicer komaj v dveh letih. V gozdih je bilo dokaj zverjati in gob, v vodah cela množica rib, kakor bi bila vsemu stvarstvu podeljena nenavadna plodovitost.

Prijatelji so torej Volodijevskemu napovedovali kaj srečno ženitev, toda, evo, usoda je odločila drugače.

I.

Nekega krasnega jesenskega dne je sedel gospod Andrej Kmitic pod košato streho svoje senčnice. Pil je po obedu medicino ter se oziral skozi mrežo, zaraslo z divjim hmeljem, po ženi, ki se je šetala po čedno pometeni cesti pred senčnico.

Bila je to ženska nenavadno lepa, z jasnimi lasmi, z zalim, skoro angeljskim obličjem.

Hodila je počasi in oprezno, zakaj bila je blagoslovljena, noseča.

Kmitic se je oziral po njej z zaljubljenim očesom. Kamorkoli se je genila, povsod jo je spremljal njegov pogled. Časih se je zadovoljno nasmejal ter si vihal brke.

Takrat se mu je pojavila na lico nekaka vesela razbrzdanoost. Bilo mu je videti, da je bil vojak segav po naravi in da je bil v mladosti ukrenil že marsikaj.

Na sadnem vrtnu je padalo zrelo sadje z drevja in so brenčale muhe. Vreme je bilo nenavadno lepo. Bilo je v začetku meseca kinavca. Sonce je ni več pripekalo, pač pa je prijetno obsevalo zemljo. Rdeča jabolka so se kar bleščala v solčnih žarkih sredi sivga listja; visela so v taki množici na drevju, da so se veje kar lomile pod njih težo.

Prve jesenske niti bele pajčevine, ki se je razpenjala od drevesa do drevesa, so se gugale v lahнем pišu, tako lahnem, da se niti listje ni gibalo od nje.

Nemara je tudi to lepo vreme napa-

jalo Kmitica s takih veseljem, zakaj lice se mu je jasnilo čimdalje bolj. Naposled se napije medicine ter reče svoji ženi:

"Alenka, pojdi no sem! Nekaj ti povem."

"Če le ne kaj takega, česar ne slišim rada."

"Ne, kakor Boga ljubim! Deni sem uho!"

Po teh besedah jo objame okrog pasu ter zašepče, stisnivi brkasto lice k njenim jasnim lasem:

"Ako bo deček, mu bodi ime Mihael. Ona pa obrne nekoliko zardelo lice od njega ter mu odgovori:

"Pa si dejal, da ne boš nasprotoval, če bi se imenoval Heraklej."

"Saj veš, zaradi Volodijevskega..."

"Ali ni važnejši spomin na deda?"

"In mojega dobrotnika! Hm! Resnica..."

Toda drugi mora biti Mihael! Ne more biti drugače!"

Alenka je pri teh besedah vstala ter izkušala pobegniti iz naročja Andreja Kmitica. On pa jo še močnejše stisne k sebi ter ji jame poljubljati usta in oči, ponavljajoč:

"Ti si moje vse, ti si moja najdražja..."

Daljši razgovor jima ustavi služabnik, ki se je prikazal na cesti ter urno stopal k senčnici.

"Kaj hočeš?" ga vpraša Kmitic, izpustivši ženo iz rok.

"Gospod Harlamp je dospel ter vas čaka v sobi," reče služabnik.

"Evo ga, tam-le je!" zakliče Kmitic, ko zapazi moža, stopajočega proti senčnici.

"Za Boga, kako so mu brki osiveli! Boga te sprimi, dragi tovariš! Pozdravljen, stari prijatelj!"

Po teh besedah skoči iz senčnice ter z razprostrtimi rokami zdrija Harlampu naproti.

Harlamp se najprej globoko prikloni Alenki, ki jo je videl nekaj v davnih časih na kejdanskem dvoru vojvode vilenskega, si pritisne njeno roko na brkaste ustnice in šele potem plane v Kmitičevo naročje ter glasno zaihti.

"Za Boga, kaj vam je?" vpraša gospodar osupel.

"Enemu je Bog dal srečo," odgovori Harlamp, "drugemu pa jo je vzel. Vzrok svoje žalosti pa morem povedati le vam samemu."

Po teh besedah pogleda Andrejevo soprogo, in ona, domislivši se, da neče govoriti vprico nje, reče:

"Poslijem vama medicino in vaju pustim za trenutek sama."

Kmitic potegne Harlampu za seboj v senčnico ter zakliče, posadivši ga na klop:

"Kaj se je zgodilo? Ali vam je treba pomoči? Zanesite se name kakor na zavetnika."

"Meni ni nič," odgovori stari vojak, "nobene pomoči ne potrebujem, dokler imam še roko, da z njo sučem sabljo. Toda naš prijatelj, najvrlejši plemič v ljudovladi, je v groznih mukah, ne vem ali še diha."

"Za rane Kristusove! Ali se je Volodijevskemu kaj pripetilo?"

"Da," odgovori Harlamp ter se spusti novič v jok. "Znaite, da je gospodična Anica Borzobogata zapustila to solzno dolino."

"Umrla je?" zakriči Kmitic ter se z obema rokama prime za glavo.

"Kakor ptič, če ustreliš vanj."

Nastane za trenutek molčanje. Samo jabolka so tintum kakor poprej padala na tla. Harlamp pa je dihal čimdalje težje, siloma pridržujoč jok.

Kmitic je vil roke ter ponavljal, kimajoč z glavo:

"Mili Bog! Mili Bog! Mili Bog!"

"Ne čudite se mojim solzom," reče naposled Harlamp, "zakaj ako vam je že samo ta novica prinesla takšno žalost, kaj šele čutim jaz, ko sem gledal njeno smrt ter videl bolečine, ki so jo zamorile."

Po teh besedah dospe sluga s steklenico na krožniku in za njim Kmitičeva soproga, ki ni mogla premagovati radovednosti. Pogledavši sedaj možu v lice in videč na njem globoko žalost, reče takoj:

"Kake novice prinašate, gospod? Ne tajite jih vprico mene. Ako je vama ugodno, vaju potolažim, ali pa se razjokam z vama, nemara celo kaj nasvetujem, ako bo treba..."

"Tvoja glava tu nima nobenega sveta več," jo zavrne Kmitic. "Toda bojim se, da bi od žalosti ne trpela na zdravju."

"Prebijem marsikaj. Huje je živeti v negotovosti."

"Anica je umrla," reče Kmitic.

Alenka obledi ter težko omahne na klop. Kmitic je mislil, da odmevata, toda ona se zave ter se spusti v jok. Pa tudi oba moža se zajokata z njo vred.

"Alenka!" reče naposled Kmitic, da bi obrnil ženi misli drugam, "ali si ne misliš, da je Anica v raj?"

"Ne jokam se po njej, meni se smili gospod Mihael. Kar se tiče izveliča-

nja, bi hotela biti sama tako srečna, kakor je, upam, ona. Ni blo vrlejšje in poštenjeje in boljše gospodične od nje. Oj, moja Anica! Ljubljena moja Anica!"

Umolknil so. Šele črez trenutek, ko so si s solzami olajšali žalost, se oglašila Kmitic:

"Povejte, gospod, kako je bilo, ter izvolite vzeti medicino."

"Hvala!" odgovori Harlamp. "Pa se je tedaj napisem, če mi pomagate, zakaj boleš me ne grabi samo za srce, ampak tudi za grlo kakor volk. Kadar me pa zgrabi, se mi zdi, da me kar zadavi brez pomoči. Bilo je to tako:

Potoval sem iz Čenstohova v rojstni kraj, da bi se nekoliko počil na stara leta. Sit sem že bil vojne, saj sem jo okušal izza mlada, sedaj pa imam že brke osivele. Ne vem, ali bi bil mirno obedel ondi; če Bog da, se še pridruživ kakemu praporu. Toda sedanje vojne, ki se jih vesele samo sovražniki naše domovine, so se mi že povsem pristidile..."

Mili Bog! Pelikan s krvjo napaja mladiče, resnica! Toda tej domovini je že pošla kri v prsih. Sviderski je bil vrl vojak... Bog naj ga sodi!"

"Anica moja najdražja!" jima jokaje ustavi razgovor gospa Kmitičeva, "ako ne bi bilo tebe, kaj bi se bilo zgodilo z menoj, kaj z nami vsemi? Beg je bil moja rešitev. Ljubljena moja Anica!"

Ko Harlamp to zasliši, se razjoče novič, toda le na kratko, ker ga Kmitic zdrami z vprašanjem:

"Ali kje sta se srečala z Volodijevskim?"

"Na Volodijevskega sem našel v Čenstohovem, kjer sva se oba namerjala odpotiti. Takoj mi je povedal, da potuje z zaročnico iz vaših krajev v Krakov h kneginji Grizeldi Višnjevečki, brez katere privolitve in blagoslova gospodična nikakor ni hotela stopiti v zakon. Mladenka je bila takrat še zdrava in on vesel kakor ptič. 'Evo!' je rekel, 'Bog mi je dal za moj trud nagrado!' Tudi ni bil malo ponosen nase (Bog ga potolaži!) ter me je bil dražiti, češ, da sva se nekoč pulila za to gospodično in bi še bila malone bila zanj. Kje je sedaj ona, ubožica?"

Po teh besedah Harlamp novič zastoka, toda le na kratko, ker ga Kmitic takoj vpraša:

"Rekli ste, da je bila zdrava. Kaj jo je zadelo tako naglo?"

"Naglo pa, naglo. Stanovala je pri gospe Martinovi Zamojski, ki je bila takrat z možem v Čenstohovem. Volodijevski je po cele dneve posejal pri njej in se nekoliko pritoževal o ovirah, češ, da tako komaj v letu dni dospe v Krakov, ker ga vsi zadržujejo na poti. In nič čudnega. Takšnega vojaka, kakršen je Volodijevski, sprejme vsakdo rad, in kdor ga kdaj ima, ga ne pusti takoj od sebe. Tudi z mano je sel h gospodični ter mi smešno zagrozil, da me poseka, če bi mu jo poizkusil zavesti. Toda ona ni videla nikogar razen njega. Meni pa se je tudi res tožilo, da je človek na starost sam kakor žrebelj v steni. Toda to ni nič. Neko noč prihihi Volodijevski k meni zelo zbehan. 'Za Boga, pravi! Ali veš tu za takega zdravnika?' — 'Kaj se je zgodilo?' vprašam. 'Bolna je, ne zaveda se!' Vprašam ga, kdaj je zbolela, on pa mi odgovori, da je to novico ravno kar zvedel pri gospe Zamojski. In še ta noč! Kje naj išče človek zdravnika, ko je ondi ostal le še samostan, v mestu pa je več pogorišč nego ljudi. Naposled res najdem ranocelnika, ki pa ni hotel iti z menoj. Moral sem ga s čakanom prignati k njeni postelji. Toda tukaj je bilo bolj treba duhovnika nego zdravnika. Res najdemo pri njej vrlega Pavlinca, ki jo je z molitvijo pripravil toliko k zavesti, da je prešla zakramente ter se poslovila od Volodijevskega. Drugi dan opoldne pa je bilo že po njej! Ranocelnik je dejal, da ji je moral kdo začarati, kar pa ni verjetno, ker se človeka v Čenstohovem ne prijemljejo čari. Toda tega, kar se je godilo z Volodijevskim, kaj je vse izbruhal iz sebe, tega mu — upam — Jezus ne vzame v račun, zakaj človek ne pazi na besede, kadar ga tare bolelost..."

Evo, pravim vam (tu Harlamp zniža glas), spozabil se je tako, da je celo preklinjal."

"Za Boga, preklinjal?" ponovi potihoma Kmitic.

"Zbežal je od njenega trupla v vežo, iz veže pa na dvorišče ter se opotekal, kakor bi bil pijan. Ondi pa je dvignil pesti ter jel klicati z groznim glasom: 'Takšna je moja nagrada za moje rane, za moj trud, za mojo kri in mojo ljubezen do domovine!... Eno jagnje (pravi) sem imel, in Ti, Gospod, si mi ga vzel! Potepanti napuhneža (pravi), ki ošabno koraka po zemlji, to je pravično delo božje roke, toda nedolžnega golobčka zadušiti utegne tudi maček, jastreb in kanja!..."

"Za rane božje!" zakriči gospa Andrejeva, "ne ponavljajte, da nam ne nakopljete nesreče na hiso!"

Harlamp se prekriža ter nadaljuje:

"Siromak si je mislil, da je končana njegova služba, tu pa je imel nagrado. Ohi Bog že ve, kaj dela, dasi človeška pamet tega ne umeje in ne more oceniti. Takoj po oni kletvi je Volodijevski otrpnil, se zgrudil na tla in duhovnik je molil ob njem, da ne bi ga obšel nečisti duh, ki ga je utegnila privabiti ona kletva."

Ali se je kmalu zavedel?"

"Dobro uro je ležal kakor mrtev,

nato pa se je zdajci zavedel. Vrnivši se v svoje stanovanje, ni hotel nikogar videti. Ob pogrebu mu rečem: 'Gospod Mihael, imej Boga v srcu!' On pa je le molčal. Tri dni sem se predsedal v Čenstohovem, ker mi je bilo žal, da bi ga pustil samega, toda zaman sem hodil trkat na njegova vrata. Ni me hotel videti! Premišljal sem, kaj naj storim; ali naj še nadalje ropočem po vratih ali naj grem?... Kako pustiti tako človeka brez tolažbe? Spoznavši pa, da ničesar ne opraviš, sem sklenil odpotovati k Skretuskemu. On je vendar najboljši njegov prijatelj in gospod Zagloba drugi, nemara mu pride kdo z besedo do srca, zlasti Zagloba, ki je bistroumen človek, ter ve, kako je treba govoriti s kom."

"Bili ste pri Skretuskih?"

"Bil, toda ondi nisem imel sreče, kajti oba, on in Zagloba, sta bila odšla v Kalisko k stotniku Stanislavu. Nihče mi ni mogel povedati, kdaj se vrneta. Ker me je pa pot vedla na Žmudsko, sem si domislil, da pridem še k vama ter povem, kaj se je zgodilo."

"Že davno mi je znano, da ste vrl človek," omeni Kmitic.

"Tu ne gre zame, ampak za Volodijevskega," reče Harlamp. "Priznavam vama: Zelo se bojim, da še ne zblazni raditega."

"Bog ga obvaruj!" reče gospa Andrejeva.

"Ako ga pa vendarle obvaruje, obleče brčkone meniško haljo, zakaj, povsem vama, takšne žalosti nisem še videl vse živne dni... Ali škoda je vojaka, škoda!"

"Kako to, škoda? Le pomnoži se še hvala božja!" se oglašila novič Kmitičeva.

Harlamp zmiga z brki, nato si otare čelo ter reče:

"Evo, vrla gospa, ali se pomnoži, ali pa se tudi ne pomnoži. Seštejte le, gospa, koliko poganov in krivovercev je že zagnal iz sveta, s čimer je gotovo izveličarja in njegovo Mater počastil bolj nego marsikateri duhovnik s svojimi propovedmi. Hm! Stvar je vredna pomisleka! Vsakdo naj služi Boga v hvalo, kakor najbolje more..."

Evo, med jezuiti je dokaj modrejših od njega, toda druge takšne sablje ni v vsej ljudovladi."

"Resnica, kakor Boga ljubim," se oglašila Kmitic. "Ali pa ne veste, je li ostal v Čenstohovem ali je odšel drugam?"

"Ko sem odhajal, je bil še tam. Kaj je storil potem, ne vem. Nujno pa je potrebno, da ga Bog očuva blaznosti, zakaj ta bolezen je pogostoma družica obupu in potem ostane žapuščen, brez

(Nadaljevanje na 7. strani.)

Stenski Paper

vseh vrst, barv in cen
obešam ceneje in bolje.
Dela garantiram.

Tony Alberico

608 N. Chicago Street
Chicago Tel. 4034

THE CAPITOL BAR

G. Svetlicich, Prop.

405 CASS ST., JOLIET, ILL.

Edina slovenska-hrvatska gostilna
osredju mesta.Kadar se mudite na voga! N. Chicago
in Cass St. vstopite k nam za okrep
čila vseh vrst.

DOBRODOŠLI!

Alpentinktura za moške in ženske lase od katere
tako prenehajo lasje odpadati in v šestih tednih
krasni in gosti lasje popolnoma zrastejo in ne
bodo odpadali niti osiveli. 1 flaska \$2. — Ako že-
lite imeti v 6ih mesecih krasne in goste brke in
brado, rabite takoj Alpen Pomado, lonček \$2. —
Imate li sive lase? Rabite takoj Wahčič Brski
tinktura, od samo ene flake postanejo lasje v 6ih
dneh popolnoma naradni, kakoršne ste v mladosti
imeli; 1 flaska \$1.75. — Wahčič Fluid kateri odstra-
ni reumatizem, trganje ali kostilob v rokah, no-
gah in križcih, popolnoma v 8ih dneh; flaska 2
dol. 50c. — Kurje oči ali bradovnice na rokah ali
nogah v 3 dneh popolnoma odstranili za samo 75
centov. Za polne noge rabite Knelper prašek,
nje pot, odstrani slabi dhi in ozeblina, haka 75c.
Eisa žanba zaceli vsako rano, opelkine, bulo, tu-
rove, grinte, kraste, lišaje v najkrajšem času,
lonček \$1. večji lonček \$2. Ta žanba je velikega
pomenu za odrasle in otroke. V slučaju potrebe
bi mogla imeti to žanbo vsaka družina v hiši. Če
želite imeti čisto belo in mlado lice se umivajte z
Wahčič "Tar Soap" (milo), odstrani prišče, soln-
časte pege in drugo nečistost na obrazu, 2 kose
za 75c. Kateri bi moja zdravila brez uspeha ra-
bili mujamčim za \$5. Pri naročbi se priloži vsota
v papirnatem denarju, če pa je manj kot dolar, se
pa v znakmah po 25 v pisnu pošlje. Za vse druge
pišite po cenik, katerega pošljem zaštem.

JACOB WAHČIČ

6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

Rojaki in rojakinje! Kadar imate ka-
moške ali ženske obleke ali perila za
očistiti in gladiti, ne pozabite na
našo slovensko firmo —

WILL COUNTY

CLEANERS AND DYERS

S. KODIAK, lastnik.

Office and Works, 302-304 Walnut St.

Joliet, Illinois.

Chicago tel. 3131. N. W. tel. 814.

Pokličite nas po telefonu in naš avto-
mobil odpelje in pripelje obleko na
vaš dom. Naše cene so zmerne in
delo garantiramo.

Joliet Steam Dye House

Professional Cleaners and Dyers

STRAKA & CO.

Office and Works, 642-644 Cass

Chicago Phone 4444, N. W. 483.

Oscar J. Stephen

Sobe 201 in 202 Barber Bldg.

JOLIET, ILLINOIS.

JAVNI

NOTAR

Kupuje in prodaja zemljišča

v mestu in na deželi.

Zavaruje hiše in pohištva pro-

ti ognju, nevihti ali drugi po-

škodbi.

Zavaruje tudi življenje proti

nezgodam in boleznim.

Izdeluje vsakovrstna v notar-

sko stroko spadajoča pisanja.

Govori nemško in angleško.

J. C. Adler & Co.

priporoča rojakom svojo

Mesnica

Telefon 101. JOLIET, ILL.

JOHN

N. W. Phone

348

STEFANICH

Slovenska Gostilna:

vino domače in importirano,

fino žganje in dišeče smodke.

915 N. Scott St., Joliet, Ill.

Zaupno zdravilo dela čudeže

Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovalca zasluži popolno zaupanje in čišlanje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper draginjo na vseh številnih potrebščinah naših, a novi vojni davek nam je spodbil še zadnji steber in morali smo cene nekoliko povišati. Vsak prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanjosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebščine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče draginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vspeh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh boleznih jih je devetdeset odstotkov povzročenih in spčetih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodec in odstrani iz notranjščine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen brlog zlotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi leki so prosti vsakršne nepotrebne mešanice in

Nemi hlapec.

(Konec.)

"Povej, kar ti je ukazano, da se zbudi v tužnih in malosrčnih prsih zopet nova nada in novo upanje."

In starček je začel:

"Od nedelje septuagesime prihaja vsako jutro zgodaj, takoj ko se odpro vrata cerkve sv. Petra, nek spokornik, odurne vnanjosti, suh in bled, kakor Janez v pušavi, in je tam do večera, ko se vrata zapro. Neprerušoma kleče moli in kakor se zatruje, se postiči celi dan, zvečer še le zavije nekaj malega. In tudi zadnje tedne, ko je vdrl Henrik v mesto, se ni dal preganiti, da si je moral mnogo pretrpeti. Tudi danes, ko je bil kralj na svetoskrunski način kronan, je spokornik klečal in molil. Ko je stopil Henrik iz cerkve, pa je oni vstal; bil je strašen v svoji velikosti. Ozrl se je na Henrika in tudi ta vanj potem pa je zaklical do zvečnemu prosjaku:

"Kdo pa si ti, da si mi upaš pot zastavljati?"

"Izobčen sem," je odgovoril tujec s strašnim glasom, "izključen iz cerkve; tebi, Henrik, pa želim, da se vrneš nazaj, k miru."

Potem se je obrnil spokornik v stran. Kralj se je kljubovalno smejal, spremljevalci pa so planili na onega čudaka ter ga smrtno ranili, tako da je sedaj na smrtni postelji v infirmariji. Priznal je svoje grehe ter se javno obtožil strašnih zločinov. Toda spokornik se je in skesal tako, kakršne so bile njegove hudobije. In ker je nevarnost, da se to noč premine, sem prišel po njegovem naročilu sem k tebi, najsvetejši oče, in te prošim, da ga vspremeš zopet v sv. cerkev, iz katere si ga pred tremi leti izobčil zaradi umora škofa Stanislava. Spokornik je bil poljski kralj. V zaupanju na Boga in zasluženja Zveličarjeva ne obupa, ampak te kleče prosi odpustjenja za zločine in posebno za umor Gospodovega svetnika."

Klic presenečenja se je razlegel po sobi.

Gregor pa je govoril: "Vpričo Boga in vseh navzočih odvežem Boleslava, prejšnjega kralja, izobčenja in vseh cerkvenih kazni ter vseh grehov in zločinov, tebi pa ukazujem, da s poročiti to odvežem izpokornemu kralju. Jaz pa hočem prositi Boga, da mu da tudi telesno zdravje, kakor mu je ozdravil dušo. Tebi pa, o dobrotljivi Bog, ki vodiš človeška srca, kakor studence po strugi, se zahvaljujem za to neizrekljivo tolažbo. In nihče naj si ne drzne dvomiti," vzklilne Gregor z žarečim očesom, "da je Bog pri svoji cerkvi in da bo dal nji in svojemu namestniku v času sile prostost."

Pisalo se je leto 1092 po Kristusu. Oster veter je brl po ozki dolini Osojski na Koroskem; nad jezerom je ležala megla, gosta, da bi jo lahko z roko zajel. Pril je rahel dež, vmes pa so padale snežinke.

Ob jezerski obali je stal tih samotran; v njem so bivali pobožni sinovi sv. Benedikta ter molili in se pokorili za se, a še bolj za svoje grešne sotre. Le redko je zašel sem kak potnik. Tu je vladala samota in krepost.

Komplet je bil ravnokar končan, ko je bilo dano znamenje, umirajočemu pomoči v poslednjem trenutku. "Nemi hlapec umira," so šepetali bratje, zbirajoč se pred bolnikovo sobico.

Vrata so bila še zaprta. Pri umirajočem je bil oče Teuho že celo uro in bratje so se čudili temu, "saj je hlapec vendar nem."

Tedaj so se vrata odprla in opat je poklical dva najstarejša menih, naj vstopita, potem pa je zopet zaprl celico.

Kakšna tajnost naj bi pač bila? Nobeden ni mogel popolnoma kroiti svoje radovednosti, ko so kleče molili pred durmi.

Slednjic se je soba zopet odprla.

V opatovem naročju je počivala glava ubogega hlapca, opat je pa ljubeznivo prigrigovarjal umirajočemu. Oba menih sta pa na drugi strani klečala.

Ker je bil bolnik že previden, so pričeli moliti molitve za umirajočega. Zdal pa zdaj je proseče dvignil preminevačji roki. Molili so zadnjo molitev, subvenite — k ločitvi. Nepremično je ležal trdni umirajoči.

Zdajci naenkrat pa je dvignil proseče še svoje roke.

"Sveti Stanislav, prosi za-me!" je izgovoril jasno in razločno — nemi hlapec. Nato je pa mirno zaspal.

Opat je spoštljivo poljubil čelo in roke umirajočemu, potem pa je kipel proti nebu vroča molitev zanj.

Nato so se zbrali vsi prebivalci samotane v cerkvi; tu jim je povedal opat, da so bili priče velikega čudeža milosti.

Spomnil jih je, kako je prišel umrl pred osmimi leti iz Rima s pismenim priporočilom, naj bi se ga vprejelo za hlapca, kako pridno in neutrdljivo je opravljal najtežja dela v hlevu, na travniku in na jezeru, kako vesel je bil, da je mogel biti zadnji v samostanu, kako zadovoljen je bil z najskromnej-

šohrano in ajmanjšim počitkom, vesel se, da more trpeti.

"In ves ta čas je veljal pri nas za nemega, nikdar ni izpregovoril besede, kakor živ mrtvec je bival v naši sredi, odmrli sebi in svetu", je dejal opat in potem še končal: "In ta naš malosrčkovani hlapec ni nihče drug, kakor bivši poljski kralj Boleslav, ki se je pokoril za svoje grehe in posebno za umor škofa Stanislava. V Rimu ga je odvezal papež Gregor izobčenja in tu pri nas je našel kraj pokore. Vse to mi je zaupal umrl kralj in mi dal v potrdilo resnice svoj pečatni prstan; v božjo čast in nam v vzgled pokore sem smel vse to vam razkriti. In ker nismo mogli častiti umrlega v življenju, ga vsaj pokopljimo z vsemi kraljevskimi častmi.

In tako se je tudi zgodilo. Pri mrlju je stala vedno straža, a grob so mu izkopali pod Marijinim oltarjem. Tu je bil pokopan z vsemi slovesnostmi, ki so bile mogoče.

Opat pa je govoril pri pokopu o vseh grehih, ki odtuje grešnika domovini, kakor so izgubljenega sina ter ga zavajajo v vedno hušje zmote in mu odvzamejo kraljevske pravice do našega življenjskega cilja. Govoril je o domotožju, ki žene grešnika nazaj k usmiljenemu očetu in vsi navzoči so bili globoko ginjeni.

Več kakor osemsto let je minilo od tedaj; a samostan stoji še, četudi prenovljen in prezidan v teku časa. Kdor pride k Vrbskem jezeru, naj pohiti tja čez gorovje in videl bo Osojsko jezero in samostan, ki je sedaj vojašnica.

V severni steni cerkve je votlina, zagrajena z železom, a v nji je kamen z napisom (v latinskem jeziku): "Boleslav, kralj Poljske, ki je umoril sv. Stanislava, krakoveškega škofa."

Pod tem kamnom pa vodi votlina v notranjost cerkve.

In na stotine Poljakov prihaja vsako leto sem, obiskat grob svojega starega kralja.

Prav je imel papež Gregor: molitev umorjenega svetnika je rešila morilca, ki se je za svoje zločine tako zelo pokoril, da nikakor ne more biti pozabljen.

Cestni tlak iz usnja.

V Handelsworthu pri Birminghamu so pred letom tlakovali noko cesto z usnjem. Po enem letu so strokovnjaki preiskali in konstatirali, da ni skoraj nič obrabljen. Odpadki usnja so se s pomočjo stroja popolnoma na drobne kosce zrezali ter zmešali z asfaltom in katranom. Preiskava je dosegla, da so odpadki usnja, zmešani s tema dvema substancama, izvrstni material za tlakovanje cest. Ne povzroča skoraj nikakega prahu, elastičen je, in tudi kolesa najtežjih vozov ne puščajo sledov; konji stopajo zelo lahno.

Zaklad v znesku pol milijona kron

so našli pri podiranju stare palače grofa Ladislava Forgacha v Budimpešti Delavci so odkrili pod nekim tramov in cunje zavrt lesen zaboj, v katerem je bilo vrednostnih papirjev v znesku več kot pol milijona kron. Vsi vrednostni papirji so bili izdani leta 1855, na ime gospe Fani Boche. Oblast opozarja vse prave dediče, da se pravočasno zglase, ker drugače zapade premoženje po postavnem času sedanjemu hišnemu gospodarju.

CENIK NABOŽNIH, PODUČNIH IN ZABAVNIH KNJIG

katere se dobe v

KNJIGARNI AMER. SLOVENCA, JOLIET, ILL.

PODUČNE IN ZABAVNE KNJIGE.

Amerika in Amerikanci (vezapa) \$2.50
Angelj sužnjev.....25c
Ali Boga stvarnika res ni treba.....25c
Amerika, ali povsod dobro — doma najboljše.....20c
Angleščina brez učitelja.....50c
Aramagan, sin indijskega kneza.....20c
Dogodljaji spreobrnjenega indijskega princa.....20c
Babica.....50c
Beatni dnevniki.....30c
Belgrajski biser. Pov. iz starih dni 20c
Bled sedaj in nekdaj.....30c
Beneška vedeževalka ali prokletstvo in blagoslov.....25c
Berač. Povest. — Elizabeta. Črtice 20c
Boža kazni. — Plavec in Savini. — Čudovita zmaga.....30c
Boj s prirodo. — Trekova Urška 30c
Boj in zmaga. Povest.....30c
Bojtek, v drevo vpreženi vitez.....30c
Božični darovi. Povest.....30c
Ciganika. — Po povelju.....35c
Cesarjevič in sestr dvojčkinji.....35c
Cvetke zelene in zvene za mlade in stare.....25c
Četrtnice iz življenja na kmetih.....25c

Čas je zlato.....35c
Cerkvica na skali. — Pilačo sveta.25c
Darovana. Povest, zvezek po.....15c
Emanek, lovčev sin. — Berač.....20c
Erazem Predjamski. Povest iz petnajstega stoletja.....25c
Feldmaršal grof Radecki.....30c
Ferdinand.....35c
Gozdarjev sin. Povest.....20c
Gozdovnik. Povest iz ameriškega življenja, zvezek po.....25c
Grizelda, kmetica in grofica.....20c
Hmeljevo cvetje. — Marijina podoba.....25c
Izdajavec. Zgodovinska povest iz turskih časov.....35c
Izgubljena sreča. Pavest.....30c
Jagnje. — Starček z gore.....40c
Jaromil. Češka narodna pravljica.30c
Jozafat, kraljevi sin Indije.....35c
Kanaček, Kresnica. — Kapelica v gozdu.....30c
Kraljičin nečak. Zgodovinska pov.....25c
Krvava noč v Ljubljani.....75c
Koliščina in stepe. Povest.....25c
Kako je izginil gozd.....35c
Kako naj se pišejo zasebna pisma.....50c
Krvna osveta. Povest.....25c
Leban 100 beril.....35c
Ljubite svoje sovražnike. Povest.....25c
Ludovik Hrastar. — Golobček.....35c
Ludovik, mladi izseljenec.....35c
Maron, krščanski deček.....25c
Mati božja na blejskem jezeru.....25c
Matevž Klander. — (Spiritus familias. Zgodovina motniškega polja. Gregelj Koščenina.....35c
May, Eri. Povest.....25c
Mirko Poštenjakovič. Povest.....30c
Mesija.....50c
Mali vitez.....75c
Mladi Samotar. Povest.....40c
Na preriji. Povest.....35c
Na divjem zapadu, vezana.....75c
Najboljša dedščina. — Leseni križ.35c
Narodne pripovedke.....35c
Naseljenci. Povest.....35c
Naš dom.....35c
Nedolžnost, preganjana in poveli.....20c
Nekaj iz ruske zgodovine.....25c
Nesrečnica. Povest.....35c
Nezgodba na Palayanu. Povest.....30c
Od Leona do Pija.....25c
Odgovori na ugovore proti sv. veri 40c
Pavčina.....35c
Ponižani in razžaljeni.....75c
Poduk rojakom ali kažipot v Amer 50c
Postojanska jama.....25c
Povodenj.....25c
Pouk zaročencem in zakonskim.....75c
Praški Judek.....20c
Pravila dostojnosti.....50c
Pred nevihto, novela.....35c
Preganjanje indijan. misijonarjev.....25c
Pregovori, prilike in reki.....50c
Potni listi (povesti).....25c
Pekuk rojakom (Suštersič).....50c
Prešeren in Slovanstvo.....50c
Podadmiral Viljem bar. Tegethof 35c
Pri Vrbovčevem Grog. Povest.....25c
Pridni Janezek in hudobni Mihec.....45c
Prisega huronskega glavarja.....25c
Prvič med indijanci. Povest.....25c
Ribičev sin. Pravljica.....25c
Ricmanje, cerkevno vprašanje.....30c
Ročni slov. angl. in angl.-slov. slovar.....75c
Rozja Jelodvorska.....45c
Rusko-Japonska vojna 5 zv.....50c
Senilija. Povest.....20c
Slovnica—slov.-angl. za učenje angleškega jezika, vez.....\$1.00
Slovensko-Angleški razgovori.....25c
Sveta Germana (trdo vez).....50c
Solnce in senca. Povest.....45c
Spisje.....20c
Stanley v Afriki.....25c
Stezosledci.....35c
Stepni kralj. — Hiša ob Volgi.....75c
Sveta noč.....25c
Sveta vojska.....35c
Sveti večer.....35c
Svitoslav. Povest.....20c
Slovenski fantje v Bosni in Hercegovini 1878, zv. I. in II. po.....75c
100 Beril.....20c
Tun-Ling, kitajski pomorski razbojnik. Povest.....25c
Trije indij. povesti.....30c
Ujetnik pomorskega roparja.....25c
Voščilna knjiga.....50c
Velika Slovnica (slov.-angl. in angleško-slovenka).....\$2.00
Vojna leta 2000. — Doma in na tujem.....35c
Vojska na turskem.....35c
V gorskem zakotju.....25c
Za kruhom.....25c
Zaroka opolnoči.....25c
Zlatokopi.....25c
Zlati orehi.....25c
Zlatarjevo zlato.....75c
Ženinova skrivnost.....45c
Zadnja kmečka vojska (5. zv.).....75c
Z ognjem in mečem 1. in 2. zv.....75c
Zlatorog, pesni (trdovezana z zlato obrezo).....75c
Zlata vas.....40c
Zgodbe fare Skocjan.....35c
Zgodovinske povesti (trdovezana) 75c
Zadnji grof uljski. — Iskali biserov na otrokih sv. duha.....35c
Zbirka povesti.....35c
Zgodovine 17. pešpolka.....75c

Knjige pošljemo po pošti. Poštšina je pri cenah že všteta.
Kadar naročite priložite denarno nakaznico.
Ker se knjige ne morejo nadomestiti in poidejo, zato naročite vedno po več knjig, da lahko pošljemo druge mesto pošlih.

Pristopite k največjemu slovenskemu podpornemu društvu.

DRUŠTVO SV. DRUŽINE
(The Holy Family Society)
štev. 1 D. S. D., Joliet, Illinois.

Geslo: "Vse za vero, dom in narod, vsi za enega, eden za vse."

Odbor za leto 1917.

Predsednik.....George Stonich.
Podpredsednik.....Stephen Kukar.
Tajnik.....Jos. Klepec.
Zapisnikar.....John Barbich.
Blagajnik.....John Peiric.
Reditelj.....Frank Kocjan.

Nadzorniki:

John N. Pasdertz, Joseph Težak, John Stublar.

To društvo sprejema rojake in rojakinje in sicer od 16. do 50. leta in izplačuje bolniške podpore \$1.00 na vsaki delavni dan za 50c na mesec. Zavarujete se lahko za \$500.00 ali za \$250.00 pri D. S. D. za malo mesečnino. To društvo ima že nad \$2,900.00 v bolniški blagajni in je do zdaj že izplačalo skupaj 3088.00 dolarjev bolniške podpore članom (icam). Kdor plača takoj ob pristopu \$3.00, to je toliko, ko so plačali drugi člani zadnjih 6 mesecev, je deležen podpore v slučaju nezgode takoj po pristopu, drugače po 6 mesecih. Pristopnina je še prosta. Redna seja se vrši vsako zadnjo nedeljo ob 1. uri pop. v stari šoli. Kdor želi pristopiti v naše veliko in napredno društvo naj se glasi pri katerem odborniku.

SPREJME SE TAKOJ PRILETNA, samostojna ženska kot gospodinja pri družini treh oseb: oče z dvema hčerkama, 5 in 6 let stari. Dobri pogoji. Plača po dogovoru. Pišite ali vprašajte pri: Anton Vachetz, 293 Mineral St., Milwaukee, Wis. 3t

STENSKI PAPIR

Velika zaloga vsakovrstnih barv, oljv in firnežev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras
Ch. Phone 376 N. W. 92
120 Jefferson St. JOLIET, ILL.

POZOR ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljše meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

Anton Pasdertz

se dobijo najboljše sveže in preka-jene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cené in dobra postrežba je naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v naši mesnici in groceriji na vogalu Broadway and Granite Street

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113.

Uradne ure: Od 9. zjutraj do 8. zv. V nedeljo od 9. do 12. ure.

Dr. E. D. Porter & Co.
SPECIALISTI

225 E. Jefferson St., Joliet, Illinois
Nasproti Will County Nat'l Banke.

POLJSKI ZDRAVNIKI.

To so slavni zdravniški specialisti, ki zdravijo razne ljudske bolezni vedno uspešno.

Ako vas nadleguje kakoršnakoli nadloga na telesu, ali v ustih, ali v grlu ali kje znotraj; ako vam spadajo lasje, ako vas trga po kosteh, pridite k nam, da vašo skazeno kri v telesu ozdravimo. Ne počakajte, da se boleš še poveča in razširi, ker potem je zdravljenje težje.

Kydrocele ali vodno kilo izlecimo v 30 minutah brez vsakršne operacije.

Bolečine v mehuru in ledvicah, boleš v križu in hrbtu, istotako razne druge nadloge o katerih zna le trpin sam, lečimo na poseben le nam znan način z uspehom.

Revmatizem, protin, rane, prišče, lišaje, takozvan srab, zapeko, škrofula in razne kožne bolezni ozdravimo v kratkem času še celo, da morete ležati in včasih celo kaj lahkega delati.

Pri nas najdete najhitrejo in najsigurnejšo ter najcenejšo pomoč.

Pregledmo vas in se domenimo zastoj.

Uradne ure—od 9. zjutraj do 8. zv. V nedeljo od 9. do 12.

DR. E. D. PORTER & CO.
SPECIALISTI

225 E. Jefferson St., Joliet, Illinois
Nasproti Will County Nat'l Banke.

Kadar rabite obleko, se oglasite pri nas, ki vam skrojimo isto po pravi meri. Mi delamo fine obleke po \$15 IN VEČ. Istotako popravljamo, čistimo in gladimo moške in ženske obleke. G. R. KARLING, krojačnica, 509½ Cass St., Joliet, Ill.

Fred Lehning Brewing Co.
JOLIET, ILL.

PIVO V STEKLENICAH.

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113. Cor. Scott and Clay Sts. Both Telephones 26. JOLIET, ILLINOIS

Naročite zaboj steklenic

novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pljača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405. S. Bluff St., Joliet, Ill.